

Prezidento veto dėl pilietybės Seimui tiko

„Pilietybė negali virsti preke. J. F. Kennedy yra pasakęs: ‘Neklausk, ką valstybė tau duos, paklausk, ką tu duosi valstybei’”, – pilietybėmis siūlė nesišvaistyti ir prezidento veto kvietė palaikyti socialdemokratas Julius Sabatauskas. **Alfa.lt** nuotr.

Vilnius, liepos 15 d. (Alfa.lt) – Dviguba pilietybė liks uždraustas vaisius užsienio valstybių pasus turintiems lietuviams. Seimas antradienį pritarė prezidento Valdo Adamkaus veto – Pilietybės įstatyme jis sutrumpino dvigubos pilietybės gavėjų sąrašą. Už prezidento veto ir pataisas balsavo 65, prieš buvo 10, 7 susilaikė. Norint atmesti prezidento veto reikėjo 71 prieštaraujančio parlamentaro balso. Tuo metu balsuojant prieš veto tepavyko surinkti 50 balsų. Tačiau ramūs gali likti Airijoje ar

bet kurioje kitoje valstybėje vaikų susilaukiantys Lietuvos piliečiai – jiems gimę kūdikiai iškart taps Lietuvos piliečiais. Lietuvišką pasą taip pat galės turėti iki sovietų okupacijos Lietuvos pilietybę turėję asmenys, kurie buvo ištremti ar pabėgo iš Lietuvos. Prezidentas taip pat toliau galės už ypatingus nuopelnus suteikti Lietuvos pilietybę užsieniečiams. Parlamentarų laikytis savo primto liberalesnio įstatymo neįkalbėjo ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) valdybos pirmininkės Reginos

Narušienės kalba iš Seimo tribūnos. „Kreipiuosi į jūsų sąžinę, gerumą. Gimėme lietuviais, esam lietuviai ir norime jais būti, – dvigubą pilietybę įteisinti prašė R. Narušienė. – Lietuvą mylėjome ir mylėsime, Lietuvos pilietybė mums yra labai svarbi.“ Ji pabrėžė, kad pats išeivijoje gyvenęs prezidentas apgailestavo, jog turi vetuoti įstatymą. Tačiau moteris pabrėžė, kad šalies vadovą įkalbėjo jo teisininkai, kurie tiesiog atstovauja tokiai teisininkų nuomonei, bet nėra visažiniai. R. Narušienė atkreipė dėmesį, kad pati yra teisėja ir laikosi kitos nuomonės, kaip ir dar daug teisininkų. Todėl ji kvietė Seimo narius palikti į šį klausimą atsakyti Konstituciniam Teismui (KT), tačiau nebevilkinti įstatymo priėmimo. Prezidentas siūlė iš neseniai Seimo priimto Pilietybės įstatymo išbraukti tris grupes asmenų, kuriems norima padaryti išimtį ir suteikti galimybę turėti dvigubą pilietybę. V. Adamkus prieštaravo, kad Lietuvos pilietybę išsaugotų kitų Europos Sąjungos ar NATO valstybių pilietybę priėmę ir tradicinėse lietuviškose žemėse, kaimyninėse šalyse gyvenantys žmonės. Taip pat įžvelgtas prieštaravimas Konstitucijai įstatymo nuostatoje, kuri padaro išimtį asmenims, pateikusiems prašymą suteikti Lietuvos pilietybę prieš paskelbiant KT nutarimą. Prezidentas savo veto dekrete pabrėžė,

Nukelta į 6 psl.

Prasidėjo Pasaulio jaunimo dienos

Vilnius, liepos 15 d. (Bernardinai.lt) – Nuo sekmadienio popiežius Benediktas XVI jau yra Australijoje. Po popiežiaus atvykimo šiemetinės Pasaulio jaunimo dienos šeiminkai – Sydney arkivyskupas kardinolas George Pell ir Australijos vyskupų konferencijos pirmininkas Adelaide arkivyskupas Philip Wilson – susitikę su tarptautinės žiniasklaidos atstovais dar kartą priminė, kas yra Pasaulio jaunimo dienos ir ko jomis siekiama.

Jaunimo dienos – tai visų pirma tikinčio jaunimo šventė. Jų dalyviai – jauni žmonės iš viso pasaulio sustiprina savo tikėjimą, atnaujina pažintį su Jėzumi Kristumi, pasikartoja jo mokymą.

Popiežiui atvykstant į Sydney, Australijos televizija perdavė anksčiau įrašytą kreipimąsi į Australijos gyventojus ir Pasaulio jaunimo dienos susitikimuose dalyvausiantį jaunimą. Pagrindinė popiežiaus kreipimosi dalis skirta pačiam jaunimui. Savo kreipimosi pabaigoje popiežius dar kartą primena šv. Augustino „Išpažinimus“ ir linki, kad „Pasaulio jaunimo dienose Sydney dalyvaujančių jaunų žmonių širdys rastų atilį Viešpatyje, kad prisipildytų džiaugsmo ir uolumo skelbti Gerąją naujieną tarp savo bičiulių, savo šeimose ir visiems sutiktiems žmonėms.

Drauge su tūkstančiais australų
Nukelta į 6 psl.

Šiame numeryje:

- Skautybės kelias (p. 2)
- Naujasis įstatymų leidėjas? (p. 3)
- Matulaičio namų 40 metų minėjimas (p. 4–5)
- Laiškai, nuomonės, komentarai (p. 5)
- Mažoji Lietuva (p. 8)
- G. Subačius apie rusų kalbos įtaką lietuvių kalbai (p. 8)
- Kovok! (8) (pabaiga) (p. 9)
- Dariaus ir Girėno skrydžio paminėjimas Čikagoje (p. 10)

Valiutų santykis
1 USD — 2.17 LT
1 EUR — 3.45 LT

Fotoreportažas apie istorinio skrydžio paminėjimą – 10 psl.

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje A. Daunoravičius kalba minėjime, skirtame 75-osioms S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio per Atlantą metinėms. **Jono Kuprio** nuotr.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 07-15-08

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry
8830 Magnolia Court
Orland Park, IL 60462

El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Mieli broliai ir sesės,

IX Tautinė stovykla visai netoli. Raginu visus LSS narius atvykti, atnaujinti senas pažintis ir užmegzti naujas draugystes. IX Tautinė stovykla vyks nuo š. m. rugpjūčio 9 d. iki 19 d. (10 dienų) BSA Camp Manatoc, į pietus nuo Cleveland miesto. Cleveland „Pilėnų“ ir „Neringos“ tuntai bei jų tuntininkai v. s. Remigijus Belzinskas ir s. Virginija Rubinski yra Tautinės stovyklos šeimininkai ir apsiėmė koordinuoti visus stovyklos administracinius ir kitus darbus.

Stovyklos tema – „Švenčiame skautybės jubiliejų“. Jos metu paminėsime pasaulio skautybės 100 metų jubiliejų ir lietuviškosios skautybės gyvavimo 90 metų jubiliejų. Norėdami vieniems atnaujinti, o kitus supažindinti su skautybės įkūrėjo Baden-Powell mintimis ir organizaciniais siekiais suteiksime sto-

vyklautojams progą pagyventi pirmoje skautų stovykloje Brownsea Island (1907) ir praleisti 24 valandas su pačiu Baden-Powell. Skautai ir skautės stovyklaus, virs, žais skautiškus žaidimus ir klausysis Baden-Powell nuotykių ir pasakų prie vakaro laužo. Šią programą ves v. s. Romas Otto su savo torontiškių ir Hamiltono vadovų pagalba.

Skautai ir skautės taip pat turės progos patirti Baden-Powell nuotykius „B-P komandiruotėje“. Jaunesnis Baden-Powell (s. Tomas Dundzila) vadovaus įvairiems skautiškiems užsiėmimams. „Afrikoje, Indijoje ir Afganistane“ (1870–1900) stovyklautojai kovos su zulu kariais Afrikoje, šnipinės Viduržemio jūros pakrantėse, vaidins vaidinimus ir patirs pirmųjų „skautų“ lavinimo kursus Indijoje, turės progą apsuk-

riai nugalėti priešus Afganistano Kandahar apylinkės kautynėse.

Vadovai turės progą dalyvauti trumpuose skautamokslio kursuose, atnaujinti ir pagilinti savo skautiškas žinias. Kursus ves specialistai iš visų trijų LSS šakų, iš visų LSS rajonų. Tie, kurie dalyvaus ir baigs kursus, gaus Baden-Powell pagamintą skautiškos lelijėlės ženklą.

Stovyklos metu vyks skilčių rungtynės („challenges“) ir pavyzdinių skiltininkų/kių rungtynės. Skiltys spręs įvairius uždavinius ir bus pagerbtos gairėlėmis. Pažangesnių skilčių skiltininkai bus apdovanojami už jų vadovavimo ir skautiško mo pastangas.

Dariaus ir Girėno dieną atšvėsime su įvairiais oro skautų užsiėmimais. Bus jūrų skautų diena, kurią ves jūrų skautų ir skaučių vadovai. Paminėsime „Skautų aidą“ 85 metų jubiliejų (1923). Stovyklos metu rugpjūčio 17 d. sueina lygiai 75 metai nuo Baden-Powell atvykimo į Palangos miestą, kur jis aplankė Lietuvos skautus ir jų vadovus. Šia proga, turėdami net du Baden-Powell stovykloje, priimsime juos taip, kaip lietuviai skautai priėmė jį Palangoje 1933 metais, ir atšvėsime šį jubiliejų.

Amerikiečių skautų (BSA) stovyklavietė turi įvairių skautiško užsiėmimų, didelį baseiną ir gražų ežerą. Šioje 660 akrų stovykloje yra daug galimybių skautauti, išskylauti ir džiaugtis visomis programomis, kurias paruošė brolija, seserija, akademikai ir bendrija. Vyks vakariniai laužai, šokiai, susipažinimai ir pasirodymai. Kaip „Tautinės stovyklos“ dainos žodžiai sako, „Tautinė stovykla yra geriausia skautiška mokykla“. Nepraleiskite progos atšvęsti šiuos svarbius skautybės jubiliejus, stovyklauti su BP ir susipažinti su kitų vietovių skautais ir vadovais.

Broliai, sesės – „Ei, pirmyn į Tautinę stovyklą!“

Nuotraukos, registracija, programos bei kita Tautinės stovyklos informacija pasiekama Lietuvių skautų sąjungos tinklalapyje adresu: www.skautai.net

Taip pat kreipkitės į savo tuntininkus ir rajonų vadijas norėdami gauti daugiau žinių apie Tautinę stovyklą.

Budėkime!

Brolis Gintaras
IX Tautinės stovyklos
viršininkas

Camp Manatoc, netoli Cleveland, Ohio valstijoje, laukia IX Tautinės stovyklos stovyklautojų.

Nuotraukos iš www.skautai.net

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS TARYBA

Brangūs lietuviškosios skautybės draugai ir rėmėjai,

Kreipiuosi į Jus labai svarbiu reikalu. 2008 metų vasarą, rugpjūčio 9–19 d., vyks mūsų – Lietuvių skautų sąjungos šeimos šventė – IX Tautinė stovykla. Šioje stovykloje atšvėsime lietuviškosios skautybės 90 metų gyvavimo jubiliejų ir pasaulinės skautybės šimtmetį. Stovyklos tema – „Švenčiame skautybės jubiliejų!“

Kadangi mūsų Tautinės stovyklos įvyksta tik kas dešimt metų, Lietuvių skautų sąjungos vadija deda ypatingas pastangas padaryti šios stovyklos programą kaip galima įdomesnę ir prasmingesnę visiems LSS nariams. Stengiamės sudaryti sąlygas pasaulyje išsisklaidžiusiems mūsų skautams ir skautėms dalyvauti šioje šventėje, susipažinti ir atnaujinti savo skautiškos ideologijos ir metodikos įsitikinimus.

Todėl asmeniškai kreipiuosi į Jus, skautiškos idėjos rėmėjus, padėti mums įgyvendinti mūsų siekius. Prašome Jūsų finansinės paramos sumažinti stovyklos ruošos išlaidas, kad stovyklautojams būtų kiek galima prieinamesnės stovyklavimo kainos. Net ir mažiausia Jūsų auka padės mūsų skautams atvykti į stovyklą, susipažinti ir pabendrauti su kitų vietovių lietuviais ir lietuvaiteimis, atgaivinti savo ideologines vertybes skautiškoje aplinkoje ir dvasioje.

Padėkite man ir visai Lietuvių skautų sąjungos vadijai suteikti kiekvienam lietuviui skautui ir skautei galimybę dalyvauti šiame ypatingame lietuviškosios skautybės įvykyje.

Prašome čekių rašyti „Lithuanian Scouts Association“ vardu ir aukas siųsti LSS tarybos išdinininkui v.s. Gintui Taorui adresu: 35 Clearwater Drive, Dover, NH 03820. Aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių. Didelis skautiškas „AČIŪ“ už Jūsų paramą.

Budėkime!

s.v.v.s.fil. Gintaras Plačas
LSS tarybos pirmininkas

Daugiau informacijos apie lietuvių skautų veiklą rasite
internete adresu: www.skautai.net

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00
Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00
• 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00
• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00
• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė
redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

NAUJASIS ĮSTATYMŲ LEIDĖJAS?

KĘSTUTIS GIRNIUS

Konsitucinio Teimo (KT) galia ir įtaka vis didėja. Tai nėra labai teigiamas poslinkis dėl dviejų priežasčių. KT vis labiau perima kitų valdžių, ypač Seimo įstatymdavystės, funkcijas. Be to, KT yra linkęs gautis neklaidingumo ir išskirtinės išminties skraiste. Toks mistifikavimas nėra naudingas jaunai, bręstančiai demokratijai.

Žinoma, negalima visos atsakomybės suversti KT. Pirma, KT turi aiškinti tą Konstituciją, kurią turime. Antra, spręsti bylas, kai į jį kreipiasi grupė Seimo narių ar prezidentas, prašydami nustatyti, ar kuris nors įstatymas ar Vyriausybės aktas neprieštarauja Konstitucijai. Nėra tradicijos, kad KT atsisakytų nagrinėti bylą, nurodydamas, kad ji nekelia rimtų konstitucinių klausimų, arba keliais sakiniais pasakytų, kad nėra akivaizdžių prieštaravimų Konstitucijai, tad klausimas nebus nuodugniau svarstomas.

Dabar kuriuo nors įstatymu nepatenkinti deputatai gali lengvai piktnaudžiauti šia teise, kreipdamiesi į KT su viltimi, kad jis priims sprendimą, kurio jie patys nepajėgė apginti Seime. Taigi jei nepatinka įstatymas, kreipkis į KT, kuris galbūt paskelbs jį antikonstituciniu. Politinius ir visuomeninius klausimus turi spręsti Seimas, Vyriausybė, ilgainiui Lietuvos piliečiai, o ne KT.

Jei nepatinka įstatymas, kreipkis į KT, kuris galbūt paskelbs jį antikonstituciniu. Politinius ir visuomeninius klausimus turi spręsti Seimas, Vyriausybė, ilgainiui Lietuvos piliečiai, o ne KT.

Daug dėmesio sulaukė kovo 20 d. priimtas KT nutarimas dėl valstybinių aukštųjų mokyklų studentų skaičiaus ir finansavimo. Apskritai švietimo reikalus turi spręsti Seimas ir Vyriausybė. KT neturėtų į juos kištis, išskyrus tuos atvejus, kai Seimas ar Vyriausybė priima kontroversiškus ir ydingus nutarimus. Pvz., jei būtų priimtas įstatymas, draudžiantis teikti stipendijas moterims ir lenkams, arba nustatantis, kad tik 5 proc. filologų gali būti laikomi gerai besimokančiais studentais, tada, žinoma, KT turėtų tarti savo žodį. Bet KT nagrinėjamame įstatyme to nebuvo.

Vis dėlto nepagrįsti ir priekaištai, kad KT pakeitė Konstituciją arba palaidojo nemokamą aukštąjį mokslą. Savo nutarime KT daug ko neatmetė, bet ir nepridėjo. Vienas svarbiausių KT nutarimo momentų yra Aukštojo mokslo įstatymo nustatytos kvotos,

pagal kurią gerai besimokančiais studentais buvo laikomi 30 proc. kiekvienos studijų programos kiekvieno semestro studentų, atmetimas. KT aiškino, kad negalima *a priori* nustatyti, kiek studentų gerai mokosi, tad kvotos buvimas vienais atvejais reikštų, kad gerai besimokantys studentai būtų neteisėtai verčiami mokėti už mokslą, kitais atvejais silpni studentai būtų šelpiami ir eikvojamos valstybės lėšos.

Galima ginčytis dėl kvotų ar gerai besimokančių studentų kriterijų, juolab kad gerumas yra santykinė, o ne absoliuti savybė. Kvotos veikiausiai yra naudingos studentams, nes verčia aukštąsias mokyklas leisti nustatytam procentui jaunuolių nemokamai mokytis. Nesant kvotų rektorai gali aiškinti, kad mažai studentų gerai mokosi, tad priversti daugiau jų mokėti už mokslą. Vargu ar aukštosios mokyklos nuo mokesčių atleistų didesnę, negu numatyta kvotų, studentų nuošimtį. Bet galima manyti ir kitaip.

Politinius ir visuomeninius klausimus turi spręsti Seimas, Vyriausybė, ilgainiui Lietuvos piliečiai, o ne KT. Jei rinkėjai mano, jog aukštasis mokslas yra svarbus ir turėtų būti visiems prieinamas, jie turi išrinkti deputatus, kurie imtųsi priemonių tai įgyvendinti, pvz., skirdami daugiau lėšų mokslui, įvesdami progresinius mokesčius, panaikindami įvairias lengvatas pasiturintiesiems ir t.t. Savo ruožtu oponentai galėtų aiškinti, kad klaida sureikšminti mokslą, kad jaunimas tinkamai įvertins mokslą tik tuo atveju, jei bus verčiamas už jį mokėti, kad surinkti pinigai leis gerinti mokslo kokybę.

Diskusijos ir sprendimai turi būti politiniai, o ne teisminiai.

Viename interviu buvęs KT pirmininkas Egidijus Kūris, kalbėdamas apie nemokamą mokslą, pastebėjo: „Tegul atsakingos valstybės institucijos pagaliau išmoka socialinės inžinerijos, o ne tik drausti arba leisti. Vien draudimų ir leidimų teisė yra primityvi ir nieko nepadedą išspręsti”. Tai šventa tiesa, kuri galioja ir KT. Verta paskaityti 36 puslapių KT nutarimą dėl valstybinių aukštųjų mokyklų studentų skaičiaus ir finansavimo. Jame daug nuorodų į kitus teisinius aktus ir KT nutarimus. Neapsieinama be vadovėlinių pastabų apie tai, kad valstybės galimybės finansuoti aukštąjį mokslą nėra beribės ir kad nustatydama biudžetą Vyriausybė turi „atsižvelgti į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, esamą socialinę, ekonominę padėtį, turimus arba galimus gauti finansinius išteklius bei valstybės įsipareigojimus, kitus svarbius veiksnius”. Nutarime taip pat teigiama, jog gero mokymosi kriterijai turi būti iš anksto žinomi, aiškūs, objektyvūs ir skaidrūs. Sunku įsivaizduoti, kad Vyriausybė siūlytų įslaptintus, dviprasmiškus, šališkus ir neskaidrius kriterijus.

Skaitant šį nutarimą susidaro įspūdis, jog Konstitucinis Teismas bandė iškiliais žodžiais sukurti minties gėlmės regimybę. Tikiuosi, ateityje KT nutarimai bus trumpesni, aiškesni ir turintys daugiau argumentų.

„Veidas”

Kalbėkime trumpai drūtai

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

Su įpusėjusia vasara daug kas žvelgia į atostogas ir atsipalaidavimą nuo darbo, mokyklos ir kasdieninės rutinos. Vasarą mažiau progų dalyvauti bendruomeniniuose renginiuose, kartu mažiau progų klausyti kitų kalbas ar patiems jas drožti. Jau praeityje XIII Lietuvių tautinių šokių šventė, kuri, be abejo, neapsiėjo be kalbų, vis dėlto jos dėmesio centre buvo šokiai ir muzika. Rudeniui įpusėjus lietuviai mokslininkai ir kultūrininkai iš viso pasaulio rinksis į XIV Mokslo ir kūrybos simpoziumą Lemont, Illinois. Čia pagrindinis dėmesys bus skiriamas įvairiems pranešimams ir kalboms. Prieš akis sekmadieniais girdimi pamokslai, sveikinimo kalbos vestuvėse, mokslo baigimo proga, atsisveikinimo žodžiai mirusiems ir kiti be kalbų neapsieinantys suėjimai. Gera proga prisiminti, ko iš kalbų laukiama ir ko jose vengtina.

Neseniai daugiau nei 1,700 Michigan valstijos prekybininkų, pramonininkų, visuomenės vadovų, išrinktų politikų sugužėjo į Mackinac salą į savo metinę konferenciją. Konferencijoje kalbėjo JAV žinomi vadovai ir patyrę kalbėtojai. Tai buvo gera proga juos pamatyti ir išgirsti, tačiau savo kalbose ne visi buvo vienodai patrauklūs ar įdomūs. Konferencijos stebėtojai įvyksią konferenciją ir kalbėtojus įvertino įvairiai. Štai keletas jų pastabų.

Net ir geriausi kalbėtojai per ilgai kalbėjo. Konferencija yra puiki proga pasirodyti įmonių prezidentams, politiniams kandidatams, rinktiems valstijos atstovams ir kitiems įtakingiems žmonėms. Kalbėtojai įvertino progą pasirodyti prieš tūkstantinę auditoriją ir jai kalbėti, tačiau kai kurie jų neatsispyrė pagundai ir nekalbėjo, lietuviškai tariant, trumpai drūtai. Jie turimą progą pasiglemžė sau ir nesugebėjo savęs suvaldyti. Ironiška buvo tai, kad per ilgai kalbėjusieji jų klausiusiųjų pirmiausia ir buvo pamiršti. Jų išsakytos mintys buvo nusvertos fakto, kad jie per ilgai užsikalbėjo ir taip prarado klausytojų dėmesį ar net pagarbą.

Savo gyvenime esu girdėjęs daug kalbų bei pamokslų. Ne visi pamokslai buvo sakyti bažnyčioje. Vieną iš įsimintiniausių kalbų girdėjau gal prieš trisdešimt metų. Universitete buvo atidaromas naujas Klinikinis centras. Į atidarymą buvo prikviesta daug svarbių žmonių ir nemažai jų buvo prašyti tarti sveikinimo žodį. Pasitaikė labai žvarbi žiemos diena, o tų kalbėtojų buvo ne vienas. Šventė vyko lauke, prie naujojo pastato įėjimo, kuris buvo užkirstas dar neperkirpto kaspino. Atėjo eilė tarti žodį valstijos seimelio atstovui. Jo kalba buvo maždaug tokia: „Sveikinu visus šia proga čia susirinkusius. Kai buvau išrinktas į seimelį, vieno patyrusio kolegos prašiau patarimo, kaip sakyti kalbas. Jo patarimas buvo labai aiškus. Kai kalbėsi, kalbėk garsiai, kad būtum išgirstas, kalbėk aiškiai, kad būtum suprastas ir po to atsisėsk, kad būtum įvertintas.” Tai ir buvo jo kalba tą šaltą žiemos rytą. Jis ir tik jis susilaukė nuosirdžių susirinkusiųjų katučių. Iš visų to ryto kalbų tik jo vienintelio kalbą ir teatsimenu.

Reikia atsispirti pagundai ant pakylos likti ilgiau negu buvo numatyta. Svarbu laiku pradėti ir laiku baigti. Reikia gerai iškelti ar išryškinti keletą pagrindinių kalbos punktų, juos paremti gyvenimiškais pavyzdžiais. Jau minėtoje konferencijoje valstijos gubernatorė visus kvietė įsitraukti į tris kritiškus reikalus – ekonomikos plėtimą nuo automobilių pramonės į įvairias kitas sritis, prasmingą jaunimo švietimą bei jo apmokymą ir valdžios išlaidų mažinimą.

Jau treči metai, kai savo parapijoje turime naują kleboną. Jis ypač iš visų kitų išsiskiria tuo, kad moka savo pamokslus pasakyti per 5–6 minutes. Jis visada yra pasiruošęs, iškelia porą tai dienai tinkančių įdomių minčių, jas apipavidalina gyvenimiškais pavyzdžiais ir tuo viskas pasibaigia. Parapijiečiai jo tikrai klausosi, nes jų dėmesys nėra pertempiamas. Kązkada būdavo patariama kunigams: jei nori kalbėti žmonėms, savo pamokslą apribok 10 minučių. Norint kalbėti Dievui, pristatymą reikėjo riboti 20 minučių, o kalbant velniui buvo galima ir daugiau nei pusvalandį kalbėti. Prisimenu kitą kraštutinumą, kurį girdėjau Čikagoje. Ten vienos lietuviškos parapijos vikaras tiek ilgai savo pamokslus užtęsdavęs, kad neva buvo paprašytas pamokslų ten daugiau nesakyti.

Turbūt visi esame klausę pranešimų ar kalbų, kur vos joms pasibaugus neprisimename, apie ką buvo kalbėta. Kalbant kitiems, reikia pirmiausia pačiam tiksliai žinoti, apie ką bus kalbama. Sėkmingi kalbėtojai žino ir moka, kaip savo, nors ir sudėtingiausias mintis kitiems suprantausiai pristatyti. Kalbėtojams patariama prisiminti tris „S” procesus. Pirmiausia, supaprastinkite savo sudėtingas mintis ir išvedžiojimus. Ne tiek svarbu kitiems pasirodyti, kokie išmintingi esate, o parodyti, kad mokate savo mintis supaprastinti ir aiškiai išsakyti. Dažnai pagrindinę mintį galima apibendrinti vienu, ne ilgesniu kaip penkiolikos žodžių sakiniu. Venkite žodžių ar sąvokų sutrumpinimų. Pailiustruokite savo pagrindinę mintį gyvenimišku ir atmintinu pavyzdžiu, kuris klausytoją sudomintų toliau atidžiai klausytis.

Sutrumpinkite savo kalbą ar pranešimą. Turint 20 minučių duoto laiko, reikėtų apsiriboti ne daugiau kaip trijų pagrindinių minčių perdavimu. Siūloma skirti penkias minutes vienai temai ar minčiai pristatyti. Taip pat siūloma savo kalbą parepetuoti ir su laikrodžiu patikrinti jos laiką.

Surikiuokite savo kalbą taip, kad viena mintis natūraliai sektų kitą, o ne po lankas vaikštinėtų. Reikia apsiriboti svarbiausiomis, įtikinamiausiomis mintimis ir patraukiančiais pavyzdžiais. Sakoma, kad sėkmingos kalbos, kuri yra paprasta, trumpa ir apdailinta, parengimas yra panašus į pasiruošimą buriavimo lenktynėms. Tokiu atveju reikia su savim imti kuo mažiau nereikalingos mantos. Tai sumažins burlaivio svorį ir padidins laimėjimo galimybę. Jei pažadėjote perskaityti 20 minučių pranešimą, tuo ir apsiribokite. Viršijus nustatytą laiką, galimybė, kad būsite pakviesti kalbėti ateityje, gali labai sumažėti.

Matulaičio namų 40 metų minėjimas

ALDONA PRAPUOLENYTĖ

Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolijos seserys 2008 metų birželio 10–14 d. šventė Matulaičio slaugos namų 40 metų Dievui ir Jo žmonėms tarnystės sukaktį. Abiejų dienų dėmesio centre buvo šv. Mišios.

Birželio 10-oji

Birželio 10 d. šv. Mišios vyko anglų kalba. Jas atnašavo ir pamokslą pasakė Jo Ekselencija Michael R. Cote, D. D., Norwich diecezijos ordinaras, koncelebruojant monsinjorui Rober Brown, Matulaičio namų kapelionui kun. Iz. Sadauskui, SDB ir kun. Z. Smilgai – Matulaičio namų gyventojui.

Pamoksle vysk. Cote dėkojo ir džiaugėsi Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos seserimis, įkūrusiomis Matulaičio namus. Linkėjo, kad jos ir toliau galėtų padėti visiems, kuriems reikia priežiūros ir slaugos, kad Matulaičio namai, pasižymintys profesionaliu, visapusišku aprūpinimu, dar daug metų tęstų savo misiją, o seselės augtų skaičiumi ir nuopelnais žemėje ir danguje. Per šv. Mišias pri-tardama vargonais giedojo amerikietė dainininkė.

Po šv. Mišių vysk. Cote aplankė Matulaičio namų gyventojus. Vyskupas, pasikalbėjęs ir nusifotografavęs su šių namų gyventojais, Matulaičio namų auditorijoje dalyvavo vaišėse, kuriomis be garbingų dvasininkų ir seselių, Matulaičio namų Tarybos pirmininko Fredrick ir Eleanor Perkins vaišinosi sveikesni šių namų amerikiečiai gyventojai, jų šeimų nariai bei gausus būrys Matulaičio namų darbuotojų.

Pietų metu girdėjome amerikiečių muzikų atliktus kūrinius pianinui ir violončelei. Po pietų seselė Onutė Mikailaitė rodė skaidres, kurios atspindėjo svarbesnes Matulaičio namų gyvavimo akimirkas. Seselės Onutės taikliais ir gyvais komentarais palydėtos skaidrės maloniai nuteikė svečius.

Birželio 14-oji

Lietuviškai atšvęsta 40 metų tarnystės sukaktis praėjo labai džiaugsmingai, lietuviškoje dvasioje, nepaisant to, kad didesnė dalis šių namų gyventojų yra amerikiečiai, o darbuotojai, su mažomis išimtimis, tik amerikiečiai. Krikščioniška, lietuviška ir šilta dvasia yra gyva Matulaičio namuose, nes šių namų savininkės

yra lietuvaitės – Nekalto Prasidėjimo seserys. Jų vadovė Šiaurės Amerikoje yra ses. Bernadeta Matukaitė.

Matulaičio namuose ši seselė eina įvairias pareigas. Ji yra Matulaičio namų Tarybos vienuolijos atstovė, Matulaičio namų pastoracinio skyriaus vadovė. Tik seselės Bernadetos rūpesčiu Matulaičio slaugos namų 40 metų sukakties minėjimas praėjo džiaugsmingai.

Tą dieną šv. Mišias pal. Jurgio Matulaičio garbei aukėjo Jo Ekselencija vysk. Paulius A. Baltakis, OFM, dėkodamas Dievui už nesuskaičiuojamas malones, gautas iš Viešpaties. Su vyskupu šv. Mišias koncelebravo Matulaičio namų kapelionas kun. Izidorius Sadauskas, SDB, kun. Vytautas Volertas ir kun. Zenonas Smilga.

Vysk. Paulius Baltakis sakydamas pamokslą dėkojo Dievui ir seselėms už Matulaičio namų 40 metų palaimintos veiklos sukaktį, ypač už jų rūpestį seneliais bei reikalingais specialios slaugos. „Vien krikščioniškoje pažiūroje asmens vertę apsprendžia faktas, kad jis yra Dievo atvaizdas ir panašumas... Nesvarbu, ar žmogus jaunas, ar senas, jis yra Šventosios Dvasios buveinė ir privaloma juo rūpintis su pagarba ir meile“, – kalbėjo vysk. Baltakis. Seselių tarnystė šiais laikais tokiam žmogui yra neįkainojama.

Marijos Nekalto Prasidėjimo vienuolijos Š. Amerikos skyriaus viršininkė birželio 14 d. neša šv. Mišių aukas su Matulaičio namų tarybos nariu.

Wendy nuotr.

Vyskupas pamokslą baigė primindamas, „kad mūsų seselė Celina šiuose namuose yra slaugoma 39 metus. Dievo apvaizda savo mums nesuvokiamuose žmonijos išganymo planuose pasirūpino, kad ir seselės ne

J. E. vyskupas Paulius Baltakis, MIC atnašauja šv. Mišias su kun. Z. Smilga, kun. Vytautu Volertu ir Matulaičio namų kapelionu kun. Iz. Sadausku, SDB, Matulaičio namų koplyčioje 2008 birželio 14 d., Putnam, CT 40 metų sukakties proga.

vien nuoširdžiai aptarnautų kitus, bet kad ir pačios, kai ligos prispaudžia, kartu su visais Matulaičio gyventojais papildytų tai, ko dar trūksta Kristaus asmeninėje kančioje. Ji, kaip ir visos kitos, kurios užbaigė tarnystę Kristaus broliams ir seserims ir jau ilsisi vienuolyno Dangaus Vartų kapinaitėse, ištikimai, tikėjime ir

„Sodauto“ ansamblio nariai, vadovaujami Gitos Kupčinskienės. Jau seniai Matulaičio namų koplyčioje taip džiaugsmingai skambėjo Viešpaties garbinimo giesmės: „Pulkim ant kelių“, „Marija, Marija“, į kurių giedojimą įsitraukė ir šių namų gyventojai lietuviai ir svečiai. Giesmes vargonais palydėjo Aldona Prapuolenytė. Reikia tikėtis, kad „Sodauto“ ansamblis dar ne kartą aplankys Matulaičio namus.

Vakarienes metu vaišinosi šv. Mišias atnašavę dvasininkai, seselės, „Sodauto“ liaudies šokių ir dainų ansamblis ir, turbūt svarbiausia, – lietuviai namų gyventojai ir juos atlydėję „angelai sargai“, ses. Bernadetos paprašyti Lietuvių Bendruomenės nariai. Jie atvežė šių namų gyventojus kėdėse į auditoriją, vaišių metu juos kalbino, klausėsi jų išpuodžių. Po programos laimingus senelius „angelai“ palydėjo į jų kambarius. Ne vienas iš jų dar ilgokai prisiminė jubiliejinėje vakarienoje patirtą dėmesį ir džiaugsmą.

„Sodauto“ ansamblis atliko senas liaudies dainas ir šokius, pritarant liaudiškam orkestrėliui. G. Kupčinskienė vaizdingai nusakė kiekvienos dainos ir šokio prasmę angliškai, nes tarp svečių buvo Matulaičio namų tarnautojų ir amerikiečių gyventojų su savo šeimos nariais. Ne tik šokius ir dainas, bet ir Gitos komentarus svečiai palydėjo gausiais plovimais. Ansamblių šokdami kvietė ir svečius su jais pašokti. Ne drąsiai, bet toliau vis drąsiau, svečiai šoko, linksma nuotaika pasklido po visą auditoriją. Kadangi birželio 14-oji lietuviams yra liūdesio – masinių išvežimų diena, ansamblis Sibiran ištremtųjų prisiminimui padainavo: „Išplėšė man laisvę brangiausią, /Kai sviro nunokę rugiai. /Su krintančiais rudens lapais, /Tėvyne, namus palikau.“ Ačiū „Sodauto“ už tos dienos prisiminimą.

Ses. Bernadetos žodis

Ses. Bernadeta per abi šventės dienas vaišėms prasidedant sveikino ir dėkojo lietuviškai ir angliškai vyskupams už šv. Mišių aukas ir pamokslus, taip pat visiems svečiams, įsisitraukusiems į džiaugsmo kupiną šventę – 40 metų tarnystę senatvės, įvairių ligų, negalių ar prie amžinybės slenkščio stovintiems lietuviams ir amerikiečiams.

„Sodauto“ dainų ir šokių ansamblis dainuoja birželio 14 d. Matulaičio namuose švenčiant 40 metų jubiliejų. Viduryje pirma iš kairės Gita Kupčinskienė. D. Dilbienės nuotr.

Seselė išskirtinai paminėjo „Sodauto” grupę. „Su nuostaba ir dėkin-gumu žvelgiame į Jūsų grupės pa-sišventimą padėti seselėms įvairio-mis progomis: ar tai būtų talka per pikniką, ar dabar – pakelti mūsų širdis ir pradžiuginti mus lietuviška daina ir šoku”, – kalbėjo ses. Bernadeta.

Seselės sveikinimai ir padėka buvo perpinti trumpa seserų kūri-mosi istorija Amerikoje ir Matulaičio namų praeities, dabarties ir ateities planais.

Rūpestis senatvės sulaukusiais, taip pat vaikų jaunimo krikščioniškas ugdymas buvo Nekalto Prasidėjimo seserų pagrindinė misija nuo vie-nuolijos įsikūrimo – 1918 m. spalio 18 d. Lietuvoje. Matulaičio slaugos na-mai pavadinti jų steigėjo pal. Jurgio Matulaičio vardu. Jo charizma ir jo motto: „Nugalėk blogį gerumu”, yra giliai įsirežę į seserų širdis.

„Pal. J. Matulaitis buvo žmogus, kuris pašventė visą savo gyvenimą ir darbą Dievui ir tarnystei jo žmo-nėms.” Žmogaus didybę ir jo nepa-kartojamą individualumą Palaimin-tasis visuomet pabrėžė. Štai jo žo-džiai: „Mes pagarbiai lenkiamės prieš Kryžių pagerbti mūsų Viešpaties atvaizdą, bet mes privalome daug didesnę pagarbą (duoti) kiekvienam asmeniui, kuris yra gyvas Kristaus paveikslas.” Seserys seka savo stei-gėjo keliu.

Dievo Apvaizdos dėka 1936 me-tais lietuvių tėvų marijonų Amerikoje kviečiamos iš Lietuvos atvyko pen-kios seserys jiems padėti Mariana-polio akademijoje. Netrukus jos įstei-gė savo vienuolyną ten pat, Thomp-son, CT, ir pavadino jį Villa Maria. 1942 metais su rėmėjų pagalba jos nupirko Šv. Juozapo namus, skirtus vyresnio amžiaus lietuviams, o vėliau „Poilsio namus” su slaugymo paslau-gomis. Jų misija tuo nesibaigė. Nuolat prašomos vyresnio amžiaus lietuvių, atvykusių po Pirmojo ir Antrojo pasaulinio karo, jais rūpintis ligi jų amžiaus galo, seselės, padrą-sintos rėmėjų ir gavusios iš valdžios 200,000 dol. paramą, išdrišo statyti Matulaičio namus, kurie 1968 metais tapo realybe.

Per 40 metų 1,263 šių namų gyventojai, iš kurių 540 buvo lietu-viai, patyrė mylinčią seserų globą. Per tą laiką daug lietuvių atvyko ne tik iš arti – Naujosios Anglijos valsti-jų, bet ir iš toli: Čikagos, Kalifornijos, net Australijos. Daug didžių, šviesių

asmenybių, praturtinusių lietuvių tautą, užbaigė savo žemišką kelionę toli nuo Tėvynės čia – Pal. Jurgio Ma-tulaičio namuose seserų prieglobstyje.

Matulaičio slaugos namai augo ne tik lovų skaičiumi, bet ir medi-cininio patarnavimo kokybe. Tai pa-reikalavo didelio gailestingų seserų ir padėjėjų skaičiaus. Nuo 1993 metų Matulaičio namai gali priimti 119 gyventojų. Vieni iš jų, ypač pastarai-siais metais, atvyksta trumpesniai laikotarpiui, pavyzdžiui, reabilitaci-jai, kol sustiprės po operacijos ar li-gos, bet dauguma mūsų gyventojų atvyksta pastoviam gyvenimui, dėl chroniškos ligos arba 24 valandų priežiūros.

1998 metais seserys nusprendė tapti Covenant Health Systems (sutrumpintai – CHS) organizacijos narėmis. CHS yra katalikiška, pelno nesiekianti organizacija. Jai priklaus-o ligoninės, slaugos namai ir kitos panašios įstaigos. „Mes pasirinkome CHS, kadangi turime panašius sie-kius – dalyvauti Katalikų Bažnyčios misijoje – gydymo tarnystėje. CHS mus užtikrino, kad mūsų įsijungimas nepakeis mūsų tapatybės nei mūsų įsipareigojimų. Nekalto Prasidėjimo seserys ir toliau bus Matulaičio namų savininkės. Prisijungimas mums teikia progą pasinaudoti mokymo programomis, konsultacija, grupi-nėmis patirtimis ir grupiniu maisto produktų bei slaugymo priemonių pirkimu. Šis įsijungimas yra labai naudingas dėl nuolatinio darbuotojų paruošimo tobulinimo ir geresnio gyventojų patarnavimo”, – sakė ses. Bernadeta.

„Per ateinančius 2 metus pla-nuojame atnaujinti dalį pastato, la-biau pritaikant jį reabilitacijai ir pa-tarnavimui. Atnaujintąjį sparną pa-vadinsime ses. Aloysos Šaulis patar-navimo centru. Seselė Aloysa buvo viena iš seserų, kuri prižiūrėjo Ma-tulaičio namų statybą. Ji pati čia praleido paskutinius savo gyvenimo metus, patarnaudama pastoraci-niame skyriuje. Ji buvo ‘vienuolė, pa-gal Dievo širdį’ ir visų prisimenama su meile.”

„Mūsų siekis yra tęsti Jėzaus gydymo misiją Katalikų Bažnyčioje, suteikiant nuoširdų, visapusišką, kompetentingą patarnavimą dvikal-bėje (anglų-lietuvių) įstaigoje, šeim-yniškoje – krikščioniškoje aplinkoje”, – tokiais žodžiais savo kalbą užbaigė Šiaurės Amerikos Nekalto prasidėji-mo seselių vadovė.

Vyskupas Michael R. Cote, kapelionas Iz. Sadauskas ir dvi linksmos Matulaičio namų gyventojos. Wendy nuotr.

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

MYLĖTI LIETUVĄ TOKIĄ, KOKIA JI YRA?

Perskaičiau Dalios Cidzikaitės vedamąjį „Kritinės masės paieškos” („Draugas”, 2008 m. birželio 28 d.) ir straipsnį apie P. Vaitiekūno susitikimą su JAV lietuviams („Draugas”, 2008 m. liepos 1 d.). Jo atsakymai širdį gelė. Mylėti Lietuvą, kokia ji yra, ir iš jos nebėgti, o padėti jai vystytis tokiomis sąlygomis, kaip dabar, tai nerealu. Prieš kokius me-tus turėjau ilgą pokalbį su jaunu bi-čiuliu, gavusiu MBA gerame JAV uni-versitete. Liko čia, bet sakė, kad kai jau eis prie galo savo karjeros Ame-rikoje, numato, kad tokie, kaip jis, ir jo bendraamžiai/bendraminčiai, sug-rįš į Lietuvą ir stengsis perimti val-džią ir kitas institucijas. Sakė, kad jei viskas taip liks, kaip dabar yra, tai be pagalbos išvykusiųjų ir sugrįžusiųjų niekas nepasikeis. Susitikime P. Vai-tiekūnas minėjo, kad „Seimas toks, kokį žmonės išrinko” — o ar rinkėjai žinojo, ką rinko? Ar čia ne tarybinė sistema — rinkti pagal paduotą sąra-šą ir nieko apie kandidatus nežinoti? Paskutinį kartą balsuojant niekur nieko apie kandidatus negalėjau

surasti, net giminaičiai Lietuvoje negalėjo patarti. Ar čia demokratinis procesas?

O juk jau daugiau negu 18 metų, kai mes, JAV lietuviai, siunčiame, patariame, važiuojame, išsikviečiame čia — kažkada tikrai iš širdies padė-davome — o *homo sovieticus* vis dar gyvuoja tuose sluoksniuose, kurie diktuoja, kaip Lietuva vystysis. Tuo atžvilgiu mažai kas pasikeitė.

Bet reikia apie tai rašyti. Gal tie pareigūnai nors kiek pamatė, kiek daug čia yra nepasitenkinimo Lie-tuvos valdžia. O ar tikrai jie ko nors pasimokė? Ar atsižvelgs į Vakarų bendradarbiavimo, bendravimo sis-temas ir stengsis ką nors pakeisti? Kiekvienas iš mūsų esame girdėję pasakojimus apie tai, kad į tokias bendravimo sąlygas, kokios jos yra Lietuvoje, tikrai nesinori sugrįžti. Nenorėtumėm, kad tiems aukštiesiems pareigūnams tai tik būtų buvusi smagi, bet kraštui labai brangi iškyla.

Ina Bertulytė-Bray
Seattle, WA

REIKĖTŲ PASIMOKYTI IŠ ŽYDŲ

„Chicago Tribune” (2008 m. birželio 28 d.) išspausdino straipsnį apie septyniolika vidurinių ir aukš-tesniųjų mokyklų mokytojų iš Illinois ir Wisconsin valstijų, kurie baigė Western universitete labai intensyvų ir emociškai išsėmusį seminarą apie žydų Holocaust.

JAV reikalaujama, kad apie žydus ištikusią tragediją būtų dė-s-toma visose valstybinėse mokyklose, bet tam tikslui nėra skiriama lė-šų. Skokie, IL įsisteigusi Holocaust Educational Foundation, kuri rūpi-nasi, kad 7–12 skyrių mokiniai būtų mokinami gerai pasiruošusių moky-tojų, tą seminarą vesti pasikvietė Flo-ridos universiteto profesorių, žinomą istoriką ir Holocaust įvykių žinovą

Geoffrey Giles.

Profesoriaus nuomone, nepakan-ka mokytojus paruošti vien akade-miškai, būtina įskiepyti juose gilų socialinės atsakomybės jausmą. Stip-riausią išpūdį visuomet palieka kla-sėn pakviesti tuos įvykius asmeniškai išgyvenę liudininkai. Deja, jų skaičius kasmet sparčiai mažėja. Norisi tikėti, kad panašų mokymo modelį naudoja mūsų tautos genocido dėstytojai ne tik tėvynėje, bet, kiek sąlygos leidžia, ir išeivijos lituanistinėse mokyk-lose. Laikas bėga ir buvusių partizanų bei Sibiro tremties kančias išgy-venusiųjų gretos vis labiau retėja.

Ritonė Rudaitienė
Lemont, IL

SEPTYNI JAV LIETUVIŲ STEBUKLAI

1. Enciklopedijos: Lietuvių enciklopedija ir Encyclopedia Lituanica;
2. Lietuvių Fondas (be kurio išeivijos lietuvių veikla būtų menka);
3. Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (didžiausias lietuvių mokslinis archyvas ir knygų leidėjas už Lietuvos ribų);
4. „Draugas” (beveik šimtmetį penkias dienas per savaitę tarnaujantis lietuviams);
5. Jaunimo centras (pusšimtmetį stovi kaip išeivijos lietuvių rotušė);
6. Seselių kazimieriečių pastatai, gimnazija ir ligoninė;
7. Lietuvių opera.

dr. Robertas Vitas
Aurora, IL

KLAIDOS ATITAIŠYMAS

Š. m. liepos 12 d. „Draugo” šventės vadovės Danguolės Varnienės straipsnyje „Nepatenkinti? Tokių mergautinė pavardė yra Razutytė. reikėtų gerai paieškoti” XIII šokių **Redakcija**

Redakcijos pastaba. Skaitytųjų laiškuose pateikta nuomonė nebūtinai su-tampa su „Draugo” redakcijos nuomone. Taip pat primename, jog laiško autorius, ypač elektroninio laiško, turi būtinai jį pasirašyti bei nurodyti savo adresą ir telefono numerį. Anoniminių laiškų ir laiškų be adreso nespausdi-name.

Atagajaus kapinės Sibire.

Alfa.lt nuotr.

Sibire sutvarkytos penkerios lietuviškos kapinės

Vilnius, liepos 15 d. (BNS) – Projekto „Misija Sibiras‘08“ dalyviai jau sutvarkė penkias lietuvių tremtinių kapavietes.

Ekspedicijos dalyviams jau teko patirti ir nelengvų išbandymų. Keliaudami į Taišetą „Misija Sibiras‘08“ dalyviai turėjo keltis per upę. Tačiau retai gyvenamoje vietovėje nebuvo jokio tilto ar negilios brastos, todėl jaunuoliams teko sunkias kuprines pakelti aukštyn ir bristi per upę. Sušlapę, tačiau nepraradę noro tęsti savo misijos jaunuoliai po neilgo poilsio keliavo toliau. Artimiausias jų tikslas – Taišetas bei Saitokas.

Kaip teigia projekto koordinatorių Arnas Marcinkus, šiemet pavyko suburti iš tiesų ištvermingus ir linksmus žmones. „Bet kokie sunkumai, iškylantys ekspedicijos metu, įveikiami lengvai ir su šypsena, o svarbiausia – visuomet jauti bendražygių palaikymą ir norą padėti“, – sako A. Marcinkus.

Ekspedicijos „Misija Sibiras‘08“

dalyviai šiemet jau sutvarkė penkias lietuvių tremtinių kapavietes. Netoli Briusinsko esančios kapavietės laikomos vienomis didžiausių lietuvių tremtinių kapaviečių šiame Sibiro regione. Kol kas Lietuvos vyriausybė neskiria specialaus dėmesio nykstančioms lietuvių kultūrinio paveldo vietoms Sibire. Jas tvarko tik savanoriškos lietuvių ekspedicijos.

„Misija Sibiras“ – jau trečius metus Lietuvos jaunimo organizacijų tarybos (LiJOT) organizuojamas projektas. Jo metu jauni žmonės vyksta į lietuvių tremties vietas, susitinka su vis dar ten gyvenančiais lietuviais, tvarko kapavietes. Įamžinę savo išpūdžius nuotraukose, vaizdo medžiagoje bei dienoraščiuose, projekto dalyviai, grįžę į Lietuvą, pasakoja apie tai mokyklose bei miestų kultūros centruose, rengia parodas. Taip siekiama supažindinti visuomenę su lietuvių genocido laikotarpiu, gyvai, o ne iš vadovėlių perteikti tikrą tautos istoriją.

Paminėtos badmečio Ukrainoje metinės

Vilnius, liepos 15 d. (ELTA) – Iškilmingu atminimo ugnies perdavimo renginiu „Negęstanti žvakė“ Seimo parodų galerijoje antradienį paminėtos 75-osios badmečio Ukrainoje metinės. Renginyje dalyvavo Lietuvoje reziduojantys užsienio valstybių ambasadoriai, Seimo nariai.

Didysis Ukrainos badas – holodomoras – prasidėjo 1932 m. balandį ir truko iki 1933 m. lapkričio. Badas apėmė beveik visą dabartinės Ukrainos teritoriją. Per 17 mėnesių Ukrainoje žuvo nuo 8 iki 10 mln. žmonių, po 12 tūkst. jų mirdavo kasdien.

Ukrainos prezidentas 2008 metus paskelbė Ukrainos 1932–1933 m. badmečio aukų atminimo metais. Tarptautinė atminimo ugnies perdavimo akcija, balandžio mėnesį pradedusi Australijoje, tęsis visus metus ir perduodama iš šalies į šalį lapkričio mėnesį pasieks Kijevą, kur vyks badmečio aukų pagerbimo renginiai.

Šio renginio organizatoriai siekia, kad pasaulis suprastų ir pripažintų, jog Didysis badmetis buvo ukrainiečių tautos genocidas. Jie taip pat siekia sudominti šia istorine tragedija pasaulio visuomenę.

Prasidėjo Pasaulio jaunimo dienos

Atkelta iš 1 psl. ir užsieniečių jaunuolių Pasaulio jaunimo dienos renginiuose dalyvauja ir daugiau kaip šimtas jaunų žmonių iš Lietuvos. Lietuvių jaunimo grupė, atvykusi į Australiją, pirmas kelias dienas praleido Melbourn. Juos į savo namus buvo priėmę Australijos lietuviai. Panašiai ir kitų tautybių jaunuosius piligrimus globojo Australijoje gyvenančios lietuvių bendruomenės nariai. Dauguma Australijos katalikų yra kilę iš katalikiškų Europos šalių. Nemažą dalį dabartinių Australijos katalikų ben-

druomenės sudaro imi-grantai iš Vietnamo.

Pirmadienį iš Melbourn atvykę į Sydney, lietuviai dalyvaus katechezėse lietuvių kalba. Du Lietuvos jaunimo atstovai dalyvaus Pasaulio jaunimo dienų liturginėje grupėje, kuri skaitys tekstus, neš kryžių, patarnaus šventosiose Mišiose ir bus archaisiai popiežiaus Benedikto XVI. Sydney prasidedančiose Pasaulio jaunimo dienose iš viso dalyvaus apie 250 tūkstančių jaunų žmonių. Baidamosiose šv. Mišiose sekmadienį, liepos 20 dieną, tikimasi sulaukti pu-

Lietuva ketina pereiti prie profesionalios kariuomenės

Vilnius, liepos 15 d. (BNS) – Seimas antradienį priėmė įstatymus, numatančius, kad 2013 metais Lietuvos kariuomenėje neliks šauktinių. Šiais įstatymais taip pat bus mažinamas savanorių ir didinamas vyresniųjų karininkų skaičius.

Priimtas įstatymas numato, kad bendras profesinės karo tarnybos karių skaičius 2014 metais sieks 8,450. Dabar Lietuvos kariuomenėje tarnauja beveik 2 tūkst. šauktinių.

Krašto apsaugos savanorių pajėgas pertvarkant į profesionalią kariuomenę, karių savanorių ir kitų atsargos karių skaičių bus mažinamas nuo 6,5 tūkst. 2007 metais iki ne mažiau 6 tūkst. 2008–2014 metais.

Kaip rodo 2007 metų pradžioje BNS užsakymu atlikta sociologinė apklausa, daugiau kaip du trečdaliai apklaustų Lietuvos gyventojų pasisako už profesionalią Lietuvos kariuomenę.

Į misiją Afganistane išvyko dar viena karių grupė

Vilnius, liepos 15 d. (BNS) – Į misiją Afganistane antradienį išlydėta papildoma šešiolikos karių grupė.

Išlydėtuvių iškilmės vyko motorizuotoje pėstininkų brigadoje „Geležinis vilkas“ Rukloje, Jonavos rajone. Kaip pranešė KAM, į misiją išvykstanti šešiolikos karių grupė prisijungs prie Lietuvos vadovaujamos septintosios Goro provincijos atkūrimo grupės (PAG–7) ir sustiprins Štabo kuopos apsaugos būrius.

Anot pranešimo, karinė vadovybė nusprendė sustiprinti PAG-7 apsaugos užduotis atliekančios karinės

dalies pajėgumus, siekdama pagerinti karių tarnybos kokybę, sumažinti darbo krūvį. Padidėjus apsaugos būrių karių skaičiui, pagerės karių būdėjimo ir poilsio sąlygos.

Iki išvykimo į šią misiją kariai buvo rengiami kaip atsargos, skirtos prireikus paremti ar pakeisti tarptautinėse misijose tarnaujančius karius, dalis.

Šiuo metu Goro provincijoje yra maždaug 130 Lietuvos karių, provincijos atkūrimo grupėje taip pat tarnauja 50 Danijos, Kroatijos, Gruzijos, JAV ir Ukrainos karių.

Prezidento veto dėl pilietybės Seimui tiko

Atkelta iš 1 psl. kad įstatyme dar labiau išplečiamos dvigubos pilietybės suteikimo ir išsaugojimo galimybės, sudarančios teisinių prielaidų dvigubai pilietybei tapti ne ypač reta išimtimi, bet paplitusiu reiškiniu. Tuo metu KT 2006 m. išaiškino, kad dvigubą pilietybę galima turėti tik itin išimtiniais atvejais.

Seimo Žmogaus teisių komitetas (ŽKT) nepritarė prezidento veto, siūlė palikti Seimo priimtą įstatymą.

„Nebėra manoma, kad dviguba pilietybė yra neišsprendžiama problema. Pasaulyje vis daugėja dvigubos pilietybės“, – liberalas Gintaras Steponavičius siūlė sekti pasaulio praktika ir neklausyti Seimui metamų kaltinimų, kad parlamentarai prieš rinkimus bando išiteikti rinkėjams. Politikas pabrėžė, kad Lietuva yra iš tų šalių, iš kurių yra išvykę labai daug žmonių, ypač su pastaraisiais metais padidėjusia emigracijos banga.

Tėvynės sąjungos (TS) frakcija taip pat siūlė Seimui nenusileisti. „Nedrįsiu tvirtinti, kad įstatymas tobulas. Įžeidžiančiai veikia prigimtinių lietuvių rūšiavimas, – ydingą nuostatą, kad dvigubą pilietybę gali turėti tik ES ir NATO šalyse gyvenantys lietuviai, pastebėjo Irena Degutienė, tačiau siūlė leisti kuo greičiau veikti įstatymui. – Mūsų pernešyng mažai, kad taip lengva ranka atsi-ribotume nuo savo žmonių. Nors ir netobulas, įstatymas reikalingas jau šiandien. Ir taip jau per daug užsivėlinome.“

Mišriai Seimo narių grupei priklausančios Pilietinės demokratijos partijos pirmininkas Algimantas Matulevičius negailėjo piktų žodžių prezidentui, jo aplinkai ir buvusiam KT pirmininkui Egidijui Kūriui, kurio vadovaujamas KT yra išaiškinęs, kad dviguba pilietybė turi būti tik reta išimtis.

„E. Kūris yra pasakęs, kad parlamentarai pervaziavo per Konstituciją, tačiau tokiu atveju KT pervaziavo per žmonių likimus. Šiuo atveju perbraukiami žmonių gyvenimai, tautos ateitis“, – veto nepritari kvietė jis.

„Pilietybė yra santykis ne su tauta. Tai – santykis su valstybe“, – užsienyje gyvenančių lietuvių nuogaštavimu, kad pilietybės ribojimas nustekens tautą, siūlė netikėti „Tvarkos ir teisingumo“ (TT) frakcijos narys Egidijus Klumbys. Tačiau peikdamas Seimo įstatymą taip pat nepalaikė ir prezidento veto.

Tuo metu valdančioji Naujosios sąjungos (NS) frakcija palaikė veto. „Prezidentas išsprendžia vieną ir labai svarbų klausimą – konstitucinio asmenų lygiateisiškumo pažeidimą. Kaip galime žiūrėti į akis Ukrainoje, Venesueloje, Australijoje gyvenančiam lietuviui, iš kurio atimama teisė turėti dvigubą pilietybę“, – socialliberalas Vaclovas Karbauskis aiškino, kad veto reikia pritarti vien jau dėl to.

„Prezidentas mus privertė atsikvošėti. Jeigu sumanytojai nuoširdūs, kalba apie dvigubos pilietybės būtinybę, reikėjo registruoti Konstitucijos pataisą, – prezidento veto palaikė valdančiosios Liberalų ir centro frakcijos narys, Seimo pirmasis vicepirmininkas Algis Čaplikas. – Yra įstatymai, kurių privalu laikytis.“ Jis taip pat atkreipė dėmesį, kad kyla įtarimų, jog kai kurie parlamentarai gilinasi ne tiek į įstatymą ir prezidento veto, kiek nori įgelti šalies vadovui V. Adamkui.

Kitas TT frakcijos narys Julius Veselka palaikė prezidento veto ir siūlė nedalyti lengva ranka pilietybės tariamais patriotams, kurie dėl geresnio gyvenimo nususuko nuo Lietuvos.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Gruzijoje kariniuose mokymuose dalyvauja JAV

Rusija teigia, kad jos karių mokymams pasirinkta data nėra kaip nors susijusi su Gruzijoje rengiamomis pratybomis.

Balsas.lt nuotr.

Tbilisis, Gruzija, liepos 15 d. („Reuters“–BNS) – JAV atsiuntę grupę karių į antradienį prasidėjusius karinius mokymus Gruzijoje, kuri nuogaustauja, kad gali peraugti į karą paastrėję nesutarimai su Rusija.

Dvi savaites trukšiančiuose kariniuose mokymuose „Neatidėliotinas atsakas“ Vaziano karinėje bazėje už 20 km nuo Tbilisio dalyvauja daugiau kaip 1,600 kareivių: 1,000 – iš Amerikos, 600 – iš Gruzijos, taip pat yra karių iš Armėnijos, Azerbaidžano ir ir Ukrainos.

„Pagrindinis šių karinių mokymų tikslas – tobulinti Amerikos ir Gruzijos ginkluotųjų pajėgų tarpusavio sąveiką ir bendradarbiavimą“, – sakė JAV brigados generolas William Garrett.

Pirmadienį buvo sužinota, kad 5 milijonus gyventojų turinti Gruzija ketina padidinti armijos skaičių ir išlaidas gynybai po to, kai Rusija praėjusią savaitę pasiuntė kovinius lėktuvus į atskilusios Gruzijos autonomijos – Pietų Osetijos – padangę.

Maskva aiškino tai siekiu „atšaldyti karštagalvius“ nesutarimų zonoje, o Tbilisis, atsakydamas į tai, atšaukė ambasadorių iš Rusijos. Vakarai susirūpinę dėl to, kas vyksta, ir ragina neleisti ginčui peraugti į ginkluotą kovą.

Gruzijos gynybos ministerija pa-

vadino karinius mokymus planiniais ir nesusijusiais su įtampos didinimu regione, kur yra išdėstyti Rusijos taikos palaikymo padaliniai.

Amerikos išlaidas kariniams mokymams sudaro 8 mln. dolerių.

„Tai bus mokymai, kuriuose bus taikomos naujos technologijos, planavimas panaudojant kompiuterių sistemas“, – pranešė žurnalistams Gruzijos ginkluotųjų pajėgų jungtinių štabų viršininko pavaduotojas Aleksandr Osepaišvili. „Be to, vyks lauko pratybos ir šaudymo pratybos.“

Reaguodama į pratybas Gruzijoje, karinius apmokymus suskubo rengti ir Rusija. Šiaurės Kaukaze liepos 15 d. prasidėjo Rusijos kariniai apmokymai „Kaukazas-2008“. Kaip skelbia „Lenta.ru“, šiuose apmokymuose Rusijos kariai mokysis kovoti su teroristais.

Mokymuose dalyvauja tiek sausumos, tiek karinio jūrų laivyno Juodosios bei Kaspijos jūros pajėgos, Federalinės Saugumo Tarnybos pietų federalinio regiono kariai. Kaip teigia kariuomenės atstovai, kadangi auga įtampa tarp Gruzijos bei jos regionų, tai per pratybas bus vykdomos galimos skubios „taikos palaikymo misijos“. Šie žodžiai veikiausiai reiškia, kad Kremlius rengs galimo įsiveržimo į Gruziją scenarijų.

Tailando kariai įžengė į Kambodžą

Budistų vienuoliai Kambodžoje.

Delfi.lt nuotr.

Pnompenis, liepos 15 d. (Delfi.lt) – Kylant įtampai dėl ginčytinų žemių aplink senovės šventyklą apie 40 Tailando karių įsiveržė į Kambodžos teritoriją, praneša Kambodžos pareigūnai.

Už istorinio paminklo priežiūrą atsakingos agentūros vadovas Hang Soth pranešė, kad Tailando kariai įžengė į Kambodžos teritoriją, prie XI amžiaus šventyklos Preah Vihear.

Tailando kariai įžengė po to, kai Kambodžoje buvo suimti 3 Tailando piliečiai. Tailandiečius suėmė už tai, kad įėjo į neleistiną teritoriją prie šventyklos, kurią UNESCO neseniai įtraukė į Pasaulio paveldo sąrašą.

Tailandas savo karių įsiveržimo kol kas nekomentuoja. Ši šalis reiškia teises į dalį prie šventyklos esančios teritorijos.

EUROPA

MADRIDAS

Ispanijos vyriausybė pranešė Konstituciniame teisme iškėlusią bylą, kuria siekia pasipriešinti Baskijos regiono planams surengti referendumą, kurį daugelis laiko žingsniu nepriklausomybės link. Teisingumo ministerijos pareiškime sakoma, kad tokių teisinių veiksmų vyriausybė ėmėsi po to, kai Baskijos regioninė vyriausybė antradienį paskelbė planą spalio 25 d. surengti referendumą. Ispanija sako, kad toks referendumas prieštarauja konstitucijai, nes duoti leidimą tokiam balsavimui gali tik centrinė vyriausybė, o ne regioninė administracija.

VARŠUVA

Jeigu Lenkijoje bus išdėstyti JAV priešraketinio skydo elementai, tai prieš ją gali būti surengtas interneto įsilaužėlių puolimas, rašo šalies dienraščio „Dziennik“ svetainė dziennik.pl. Kaip teigiama svetainėje, apie galimą rusų internetinį puolimą prieš Lenkiją pranešė buvęs sovietinės karinės žvalgybos agentas Viktor Suworov. Jis perspėja, kad Kremlius turi ne tik raketas „Iskander“ ar galimybę apriboti naftos ir dujų tiekimą Lenkijai, bet ir interneto įsilaužėlius. Pasak buvusio sovietinio žvalgo, internetinis puolimas gali būti panašus į Estijos puolimą 2007 m. ir Lietuvos puolimą 2008 m. birželį, kai buvusios Sovietų Sąjungos simboliais buvo „papuosta“ daugiau nei 300 lietuviškų tinklalapių.

BRIUSELIS

Belgijos premjeras Yves Leterme vidurnaktį pasiūlė karaliui Albertui II savo vyriausybės atsistatydinimą, nes ji nesugebėjo susitelkti dėl konstitucinių pertvarkų, kurių tikslas – suteikti didesnę savivaldą Belgijos olandiškai ir prancūziškai kalbančioms bendruomenėms. Vicepremjeras Didier Reynders išreiškė „apgailėstą, kad atsistatydinimas kelia pavojų ekonominei politikai“, įskaitant žingsnius nuosaikiam biudžeto pertekliui ateinančiais metais sukaupti, kad būtų padengtos didesnės

socialinės ir kitokios išlaidos, susijusios su gyventojų senėjimu. Iki antradienio ryto karališkųjų rūmų atsako dar nebuvo.

ATĖNAI

Jūros dugne įvykęs 6,3 balų pagal Richterio skalę žemės drebėjimas antradienį supurtė pietrytinėje Egėjo jūros dalyje esančią Rodo salą, pranešė Atėnų nacionalinės observatorijos Geodinamikos institutas. JAV geologijos tarnyba anksčiau pranešė, kad 6,4 balo žemės drebėjimas įvyko 68 km gylyje, už 147 km į pietvakarius nuo Muhlos miesto Turkijoje. Apie nuostolius ir nukentėjusius nepranešama.

RUSIJA

MASKVA

Rusija negali priimti kai kurių šalių mėginimo ištraukti į šviesą fašistines tezes, pareiškė Rusijos prezidentas Dmitrij Medvedev antradienį pasitarime su ambasadoriais. „Atkreipti dėmesį į sukankantį kitais metais Antrojo pasaulinio karo pradžios 70-metį. Mes tiesiog negalime priimti kai kuriose šalyse esančio mėginimo ištraukti į šviesą fašistų ir jų pakalikų civilizuojamosios, išvaduojamosios misijos tezių“, – sakė D. Medvedev. Jis pažymėjo, kad tai – žaidimas su ugnimi, ir kad būtų galima tai suvokti, būtina „gerbti istoriją, o ne imtis jos nesąžiningos interpretacijos“.

JAV

WASHINGTON, DC

California valstijos gubernatorius Arnold Schwarzenegger gali tapti JAV Demokratų partijos kandidatu į prezidentus Barack Obama patarėjų grupės nariu, atvirai susidomėjęs galimybe patarti galimam vienos iš galingiausių šalių vadovui, praneša žiniasklaida. Respublikonų partijai priklausantis A. Schwarzenegger pripažino, jog sutiktų tapti B. Obama patarėju, nepaisydamas juos skiriančių politinių prieštaravimų. California valstijos gubernatorius pareiškė, kad kilus klausimų dėl energetikos arba aplinkos apsaugos, jis „atsilieptų į kandidato į Jungtinių Valstijų prezidentus skambutį“.

ATLANTIC
Express Corp.

1-800-775-SEND
www.atlanticexpresscorp.com

Ocean Freight
Krovinių gabenimas laivu | visas pasaulio šalis.

Air Freight
Krovinių gabenimas lėktuvu | visas pasaulio šalis.

Auto Export
Automobilių pirkimas bei siuntimas | visas pasaulio šalis.

Small Packages
Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Baltarusijoje bei Ukrainoje.

Trucking
Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.

8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363

MAŽOJI LIETUVA

Prie Karaliaučiaus Katedros.

E. A. Bukontienės nuotr.

Dėkojame už kelionę

**EMILIJA ALGAUDĖ
BUKONTIENĖ**

Lietuvių kalbos ir etnokultūros mokytoja

Baigiantis mokslo metams Kraupiškio (Uljanovo) vidurinės mokyklos lietuviukai labiausiai laukė kelionės į Karaliaučių (Kaliningradą), kurią parėmė Mažosios Lietuvos lietuvių draugija Čikagoje.

Dvejus metus su moksleiviais nesilankėme Karaliaučiuje, todėl miestas atrodė pajaunėjęs ir pagražėjęs. Mokiniai klausėsi pasakojimo apie didžiausio Rytų Prūsijos miesto, jos sostinės istorinę praeitį, įžymų kultūros centrą.

Pirmiausia apsilankėme Katedroje, kuri pradėta statyti XIII amžiuje, o 1991 m. Vokietijai finansuojant buvo atlikti didžiuliai restauravimo darbai. Pabuvojome evangelikų ir stačiatikių bažnyčiose, uždegėme žvakutes, apžiūrėjome katedros muziejus: lietuvių kilmės filosofo I. Kanto miesto istorijos. Klausėmės pasakojimo apie buvusią miesto pilį, įžymius krašto visuomenės veikėjus. Lankėmės prie I. Kanto kapo, apžiūrėjome prie Katedros esančius paminklus.

Lankėmės Pasaulinio vandenyno muziejuje, įsikūrusiame Petro Pirmojo krantinėje, pamatėme, kokia

graži ir turtinga vandenyno gyvūnija, žiūrėjome kino filmą apie vandenyno gyventojus.

Mokiniai labai norėjo pabuvoti Zoologijos sode, kuris yra vienas seniausių Europoje, įkurtas 1896 metais. Vaikščiojome po jo teritoriją, pamatėme ten esančių gyvūnų įvairovę. Jiems sudarytos sąlygos panašios į natūralias gamtos sąlygas. Visa sodo teritorija – turtingas dendroparkas, atviri voljerai, daug žalumos ir erdvės. Apgailestavome, kad nepamatėme beždžionių, kurios dėl remonto darbų išvežtos į Rostovą prie Dono.

Kelionėje dalyvavo ne tik moksleiviai, bet ir kai kurie tėvai, mokytojai. Nors vasaros dienos ilgos, bet ši diena pralėkė greitai, net nepastebėjome, kai reikėjo grįžti namo. Grįždami sustojome Įsrutyje (Černiachovske), pabuvojome prie padavi- mais apipintos pilies, kurioje įsikūręs muziejus ir meno galerija.

Už galimybę pabuvoti Karaliaučiuje, aplankyti įžymias miesto vietas, muziejus dėkojame Mažosios Lietuvos lietuvių draugijai Čikagoje, jos pirmininkui Viliui Trumpjonui, draugijos valdybai, skyrusiai pinigų projektui „Čia Mažoji Lietuva, čia gyva tėvų kalba“ įgyvendinti. Draugijos paramos dėka kasmet galime pradžiuginti savo moksleivius kelionėmis po Karaliaučiaus kraštą.

G. Subačius: rusų kalbos įtaka lietuvių kalbai didesnė nei anglų

MINDAUGAS JACKEVIČIUS

Rusų kalbos įtaka šiandien lietuvių kalbai daug didesnė negu anglų kalbos. Tuo įsitikinęs JAV Illinois universiteto profesorius Giedrius Subačius. Vis dėlto kalbininkas mano, kad artimiausią šimtmetį lietuvių kalbai niekas negresia, o pasauliniame kontekste lietuvių kalba niekada nebuvo tokia stipri. Apie lietuvių kalbą ir jos dėstymo atgaivinimą Šveicarijoje – „Delfi“ pokalbis su G. Subačiumi.

– Prieš mėnesį dalyvavote Lietuvos instituto organizuotoje konferencijoje, kurioje kalbėta apie galimybę į Šveicarijos universitetus gražinti lietuvių kalbos mokymą. Kodėl šveicarai turėtų mokytis lietuvių kalbos?

– Tarp šalių visada yra santykių, ir visada atsiranda žmonių, kurie nori mokytis kalbos. Štai ir Illinois universitete, kur dėstau, visada atsiranda vienas kitas su sava priežastimi norintis mokytis lietuvių kalbos. Šveicarijoje tradiciškai daug metų buvo garsių kalbininkų, lingvistų, baltistų, kurie studijavo ir propagavo lietuvių kalbą. Tokia yra mokslo, ne tik praktinės lietuvių kalbos vartojimo, tradicija, kurią stengiamės atgaivinti.

Profesorius Locher daug metų dėstė lietuvių kalbą Berno universitete. Jis išėjo į pensiją, ir tuo kalbos dėstymas baigėsi. Tačiau yra pora šveicarų kalbininkų, puikiai kalbančių lietuviškai.

Lietuva yra suinteresuota, kad visame pasaulyje būtų tam tikri taškai, kur domėtusi lietuvių kalba. Šveicarija – viena iš tų tradiciškiausių šalių.

Štai susipažinau su mokslininku iš Edinburgo (Škotija – „Delfi“). Jis rašo knygą apie XIX a. pab. – XX a. pr. šveicarų kalbininką Ferdinand de Saussure, labai tyrinėjusį lietuvių kalbą. Man patiko mokslininko nuomonė iš dar nebaigtos rašyti knygos: „Žinai, ką būtų daręs Saussure, turėdamas pakankamai daug laisvo laiko? Jis būtų tyrinėjęs lietuvių kalbą.“

– Kaip vyktų lietuvių kalbos mokymas Šveicarijos universitetuose?

– Manau, kad viskas prasidėtų nuo lietuvių kalbos, kaip užsienio kalbos, mokymo. Štai Čikagos universitete iš pradžių buvo pradėta dėstyti lietuvių kalba, o paskui įsteigta ir lietuvių kalbos katedra, po kelių metų sukurta magistrantūros ir doktorantūros programos. Viskas prasideda nuo kalbos – po to ja susidomėję studentai gali norėti kalbą ir toliau studijuoti.

– Lietuvoje diskutuojama apie lietuvių kalbai kylančias grėsmes, net apie galimybę išnykti. Ką apie tai manote?

– Apie greitą lietuvių kalbos išnykimą net nekyla minčių. Lietuvių kalbai niekas negresia. Pagal savo socialinį statusą, pagal tai, kad valstybė ją giną, kad ji yra valstybinė kalba, lietuvių kalba patenka tarp 10 proc. stipriausių pasaulio kalbų. Dažnai įsivaizduojame, kad yra anglų, rusų, ispanų, dar kelios didelės kalbos ir mes galiausiai paskutinėje vietoje su lietuvių kalba. Ne, yra tik kelios tokios didelės kalbos, o lietuvių kalba yra pirmajame dešimtuose pagal

savo „garantuotumą“. Pasaulyje yra 5–6 tūkstančiai kalbų, kas porą savaičių miršta po kalbą – miršta paskutinis kalbėtojas. Lietuvių kalba – viena iš 23 oficialių Europos kalbų, verčiama Europos Parlamente. Niekada viso pasaulio kontekste lietuvių kalba nebuvo tokia stipri.

– Valstybinės lietuvių kalbos komisijos pirmininkė Irena Smetonienė nuogaustauja, kad sovietmečiu buvusią rusifikaciją keičia anglų kalbos plitimas.

– Anglų kalbą matau ne kaip vieną, o kaip dvi kalbas. Yra anglų kalba, kurią vartoja gimtakalbiai, ir yra tarptautinė anglų kalba, kurią nebūtinai turime sieti su gimtakalbe kalba. Bendrauju su anglų kalbininkais, kurie dejuoja, kas darosi anglų kalbai: kalba griūva, daugiau angliškai kalba negimtakalbių, kurie ją dako, gadina. Dėl to išsigandę ir gimtakalbiai – su koku akcentu negimtakalbiai kalba, su kokiomis klaidomis jie kalba ir rašo. Niekada apie tai negalvojome, bet tai yra tarptautinės kalbos, kurios pasaulis niekada neturėjo, atsiradimas.

Mano galva, rusų kalbos įtaka šiandien lietuvių kalbai daug daug didesnė negu anglų kalbos. Rusų kalbą moka daug daugiau žmonių, daug daugiau mato rusiškų negu angliškų televizijų, daug daugiau ją priima ir laiko savene už anglų.

Piktinamasi, kad Gedimino prospekte daug angliškų užrašų. Klausimą reformuluočiau taip: pagalvokite, kiek iš jūsų draugų anglų kalba yra savesnė už lietuvių arba net už rusų. Atsakymas turbūt bus, kad nors mes ir susišnekame, bendraujame, anglų kalba mums daug svietimesnė. O dėl to, kad svietimesnė, – ir pyktis ant iškabų Gedimino prospekte, kurios tėra prekės ženklai, o ne angliškai užrašai. Anglų kalba toli gražu negrasina tiek, kiek rusų kalba.

Visgi apie grėsmes nenoriu kalbėti, nes lietuvių kalba labai stipri. Galime klausti, kas bus po 500, 1,000 metų.

– Tai kas bus?

– Niekas to nežino. Pirmiausiai vaidmenį gali prarasti anglų kalba ir iškilti indų ar kinų kalbos. Pasaulio istorija greitai keičiasi. JAV dabar yra galinga, tačiau po 30 metų gali savo įtaką pasaulyje prarasti. Tada gali dominuoti kitos kalbos. Kalbėti apie 500 metų per toli, o 100, 200 metų lietuvių kalba garantijas turi.

Įsivaizduokite variantą, kad užsidarome sienas, stengiamės nekalbėti su kitais tam, kad išlaikytume mūsų kalbą. Tai mūsų vaikaičiams kalba pasidarys tokia atsilikusi, nekultūringa, neįdomi, kad jie išmoks kitas kalbas ir lietuviškai iš viso nekalbės. Bandydami užkonservuoti viską, ką turime, grasiname ją paversti nepatrauklia mūsų vaikams. O kai ji yra kultūros kalba, europinė kalba, naujoms kartoms tampa daug patrauklesnė mokytis.

Juk jei vaikas išmoksta daug kalbų, važinėja po pasaulį, gali rinktis ne ar kalbėti taisyklingai ar netaisyklingai lietuviškai, bet ar iš viso kalbėti lietuviškai. Turime kalbėti apie tuos dalykus. Jei kalba tvirta, užėmusi daug socialinių funkcijų tarptautiniame ir vidiniame gyvenime, ji patraukli ateinančioms kartoms ir tai yra išlikimo garantas.

Delfi.lt

SKELBIMAI

IŠNUOMOJA

Išnuomojami 2 mieg. butai. Vienas Cicero miestelyje, o kitas Kedzie ir 66 pl. su baldais. Netoli parduotuvių. Geras susisiekimas. Tel. 708-656-6599

PASLAUGOS

Senelių namai Los Angeles, CA, laukia gyventojų. Garantuojame draugišką aplinką, skanų maistą, gerą priežiūrą, nuostabų klimatą. Leidimas: 197605898. Tel: **(323) 353-2140**, fax: **(323) 931-4576**, Jūratė Ezerskienė.

STASYS CONSTRUCTION

Staliaus darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; „sidings“, „soffits“, „decks“, „gutters“, plokšti ir „shingle“ stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudiną. **S. Benetis, tel. 630-241-1912**

...ĮVAIRŪS...

* **Studentė** gali išvalyti Jūsų namus. Tel.: 708-363-3422.

* **Moteris** ieško senelių priežiūros darbo savaitgaliais pietvakariniuose rajonuose. Gali pakeisti nuo penktadienio vakaro iki sekmadienio vakaro. Patirtis, anglų kalba, automobilis. Tel. 630-312-8455.

* **Moteris** ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis, rekomendacijos, automobilis. Tel. 773-507-7051.

* **Moteris**, gyvenanti Vernon Hills, IL, ieško darbo. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-592-4064.

* **60 m. moteris** ieško darbo lietuvių šeimoje. Turi rekomendacijas, nevairuoja, minimali anglų kalba. Tel. 630-552-4169.

* **Moteris** ieško darbo po pietų, naktimis ar gali išleisti atostogų nuo birželio pabaigos ar liepos pradžios. Siūlyti ir kitus variantus. Vairuoja automobilį. Anglų kalba buitinė. Tel. 708-833-0417.

KOVOK!

JANINA JALINSKAITĖ-KLUONIENĖ

Nr. 8

Visada liksiu dėkinga Janinai Astrauskaitei ir Eugenijai Šiman-skytei, kurios, gavusios siuntinius iš namų, nors gyveno kitame barake, visada pavaišindavo. Man tai buvo daugiau negu vaišės... Visos buvo mielos vargo sesės, visos brangios – paminėtos ir nepaminėtos. Kiekviena vis kitaip savita, maloni. Ypač žavė-jomės Staselės Kinelytės eilėraščiais. Taip ir skrisdavome jos baltais de-besėliais Tėvynėn Lietuvon.

Kartą į mūsų lagerius atvedė vyrus kalinius kažką statyti. Užtvėrė aplink tvorą, kad nesikalbėtume. Bet mes vis tiek susišnekėjome. Tarp vy-rų buvo ir mano bendrabylis Kostas Misiukas ir kitas lietuvis Tadas Dab-kevičius. Jie pasakojo man apie kitus kalinius iš mūsų krašto. Tarp jų buvo ir kanauninkas S. Telksnys. Kitą die-ną man perdavė kanauninko laiškėlį. Pradėjome susirašinėti. Paskaityda-vau tuos laiškelius ir draugėms – tai buvo dvasios atgaiva. Neprisimenu, kokia proga parašė man kunigas Zigmas Neciunskas. Tai nepaprastai šviesios sielos, giliai mąstantis kuni-gas. Aš jam parašydavau, kaip mes meldžiamės. Ir štai vieną dieną pra-nešė, kad atvyks vyrų lagerio choras. Tuo pasinaudojo kunigas Zigmas. Jis man parašė, kad pasakyčiau mer-gaitėms, jog pasiruoštumėm dvasinei išpažinčiai, o jis duos mums bendrą išrišimą, taip pat atveš į atskirus paplotėlius suvyniotus Komunijos ga-balėlius. Pasakiau visoms, matau visos labai nuoširdžiai tam pasiruošė. Chorui dainuojant, mes stovėjome netoliese ir neva labai susikaupusios klausėme. Tuo tarpu kun. Zigmas į mus atsikusęs tyliai davė išrišimą ir palaimino. Tai buvo nuostabus, ne-nusakomas dvasinis pakilimas. Po keletos metų visokių išgyvenimų, nevilties, neapykantos savo kankin-tojams vėl nušvito Dievo pasaulis. Melsdavomės juk ir anksčiau, bet kunigo palaima – tai šventas spin-dulys tiesiai į širdį, į išalkusią dvasią. Kokios laimingos buvome! O paskui dar ir Komuniją priėmėme.

Pagaliau 1956 metai! Viena pas-kui kitą paliekame lagerį. Daugelis jau buvo išvažiavę Tėvynėn, kitas nu-vežė į tremtį pas namiškius. Mes likome tik kelios lietuvaitės. 1956 m. birželio 16 d. išleido ir mane. Po kelių parų aš vėl Tėvynėj Lietuvoj, Vil-niuje. Pasitiko partizano Vaidilos se-serys – Liuda ir Janina Žižinskaitės. Birželio 25 d. parėjau namo, ten radau tėtę. Abu apsiverkėme. Dar ne kartą jis verkė žiūrėdamas į mane. Rugpjūčio mėnesį parvažiavo ma-mytė su sesute Zita iš Igarkos. Tą patį mėnesį parvyko ir sesutė Stasė iš Magadano. Vėl susirinkome visi! Ir daug džiaugsmo, ir daug ašarų! Tėviškė atrodė ir ta, ir nebe ta. Per tą laiką niekas jos nesaugojo, tik draskė. Tėvelis ką tik buvo atgavęs name-lius...

O paskui pradėjome gyvenimą be spygliuotų vielų, bet pavergtoj Tė-vynėj...

Ir pabaigai – ištrauka iš autorės laiško.

„Aš savo jaunystėje pasirinkau rezistencinės kovos kelią, nes kitos išeities nebuvo. Nuo pat pirmųjų par-tizaninio judėjimo dienų buvau visų tų įvykių eigoje. Mano tėviškėje parti-zanai glaudėsi nuo pat pirmųjų die-nų. Dažni svečiai jie buvo ir die-nomis, ir naktimis. Jiems reikėjo pa-galbos, ir mes padėjom, kiek kas ga-lėjom.

Besibaigiant vergijos metams, kai jau buvo likę tik keli mėnesiai lagerio gyvenimo, vienas bendražygis man rašė:

Ir tegul pavydi mums
žvaigždynai šviesūs:
Mūs jaunystei teko nuostabi
dalia –
Per naktis, per kalnus saulėn
kelią tiesti,
Kol pražys, lyg sodas, tėviškė
žalia...
Tieskim!

Algirdas
Komi, 1956 m.

Ne, mūsų nesugniuždė tironų sauvalė: fiziškai buvom iškankinti, bet dvasios pasaulyje nebuvo me-vergai. Daugelis grįžome suluošinti, išsekę, bet su ta pačia kovos dvasia. Daugelis ir visai negrižo... Aš tik per vienos lietuvaitės, seselės Olės Kana-pickaitės, pagalbą likau gyva. Visai nedaug trūko ir būčiau okupanto žemėj likusi amžiams. Susirgau vidu-rių šiltine. Išsekusią, be sąmonės iš-vežė mane į kitą lagerį mirčiai. Tame lageryje, vadinamam ligonine, dirbo lietuvaitė seselė. Ji dirbo ir laisvųjų ligininėj. Ji surizikavo paslapčia pa-imti vaistų ir man juos sugirdydavo. Kaliniams tokių vaistų neduodavo. Taip ji, rizikuodama užsitraukti di-delę bausmę, vis man nešė tuos vais-tus. Pradėjau sveikti. Ir kai sugrąžino mane vėl į tą darbo lagerį, draugės negalėjo patikėti – jos jau meldėsi už mano sielą...

Tai tik keletas akimirkų apie mano jaunystės skaudų laikotarpi. O juk daugelis tada buvo pasmerkti Gulago kančioms. Grįžusi iš lagerių, taip pat visokios neteisybės patyriau, bet gerų draugių ir draugų pagalba sulaukiau paramos, pagalbos, supra-timo. Koks buvo džiaugsmas, kai 1960 metais gavau pakvietimą į kla-sės draugų susitikimą. Po penkiolikos metų pertraukos! Dar tik ketveri me-tai buvo praėję po sugrįžimo iš ne-laisvės. Neturėjau tokiai progai bent kiek gražesnio apdaro, tačiau viena draugė paskolino man suknelę, ir su nerimu širdyje važiavau susitikti su mielais jaunystės dienų draugais. Visi nuoširdžiai mane sutiko – nejaučiau jokio nedraugiškumo. Ir paskiau ki-tuose susitikimuose pastoviai daly-vaudavau.”

Janina Jalinskaitė-Kluonienė

SIŪLO DARBĄ

Ieškome žmogaus, kuris galėtų rinkti skelbimus „Draugui“. Dėl sąlygų prašome skambinti Silvijai tel. 773-585-9500

Dantų gydytojai

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
**4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL**
Tel. 708-422-8260.

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
**219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435**
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
**6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638**
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Chirurgai

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
Inkstų, pūslės, prostatos gydymas bei chirurgija
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

Nyksta vienintelės Lietuvos nuodingosios gyvatės

Per pastaruosius keturiasdešimt metų vienintelės Lietuvos nuodingosios gyvatės populiacija sumažėjo 10–15 kartų, teigia Aplinkos ministerijos Biologinės įvairovės skyriaus vedėjas Selemonas Paltanavičius.

Lietuvoje angis vadinama marguole ar margąja, pantine gyvate. Pasak žymaus gamtininko, angies nykimo priežastį sunku apibrėžti — prie jų naikinimo galėjo prisidėti usūriniai šunys, kitaip vadinami mangutai, kurie viską renka nuo žemės – tiek paukščių kiaušinius, varliagyvius, tiek ir gyvates, taip pat šernai, kurių Lietuvoje jau priskaičiuota apie 45 tūkst.

„Didelės angies populiacijos Lietuvoje nėra likę. Kas savaitgalį keliauju, daug būnu gamtoje, būna, kad per vasarą iš viso dvi tris angis matau”, – sako S. Paltanavičius.

Pasak gamtininko, šiuo metu angį galima aptikti prie raistų, pelkių, drėgnose vietose.

„Prie sodybų jos atšliaužia tik prispaustos didžiulės bėdos, kai išdžiūna jų vietos, po gaisro, kai jas jų gyvenvietėse trikdo ir baido žmonės, iš bado, ieškodamos maisto”, – sako S. Paltanavičius.

Garbingą vietą gyvatė užima lietuvių tautosakoje, čia ji atsiskleidžia kaip gyvybės atsiradimo simbolis. Nuo seno į ją žvelgiama su pagarba ir baime. Tautosakoje galima rasti užkalbėjimų nuo gyvatės įkandimo.

Bijoma gyvatės ir šiais laikais. Pasak Apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuro gydytojos klinikinės toksikologės Gabijos Drage-

lytės, neretai į gydymo įstaigas atskuba išsigandę žmonės ir puola rodyti medikams dvi skylutes ant kūno, o pasirodo, kad jiems vabzdys įgėlė.

„Angies įkandimo vieta patinsta, parausta, apie ją dažniausiai skauda, žmogus gali pajusti silpnumą, galvos svaigimą. Itin retais atvejais – krenta kraujospūdis, gali atsirasti kvėpavimo nepakankamumas”, – sako G. Dragelytė. Pasak gydytojos, neblogai besijaučiančiam žmogui nebūtina skubėti pas gydytojus, galima ir namie sukastą galūnę pakėlus palaikyti ir per kelias dienas turėtų pasidaryti geriau. Vis dėlto, jei svaigsta galva, jaučiamas silpnumas, medikė pataria neeksperimentuoti ir vykti į gydymo įstaigą.

Tiek gydytoja toksikologė, tiek gamtininkas pabrėžė, jog angis žmogui yra taiki. „Jos nebedomina net kiškio dydžio gyvūnas. Angies nuodai yra skirti paralyžiuoti tai, ką ji gali praryti – peliuką, driežą, varlę”, – aiškino S. Paltanavičius. Pasak gamtininko, žmonės nuo gyvatės nukentčia, kai angį prispaudžia, o ji gindamasi kanda ir sušvirkščia porciją nuodų. Prietaras, kad du kartus gyvatė nekanda, pasak S. Paltanavičiaus, neteisingas – prispausta ar baidoma ji ir dešimt kartų gali įkirsti.

„Pavojingiausi – pirmi du kartai, po to išnaudojami nuodų liaukų ištekliai. Protingiausia įkandus gyvatei ramiai atsitraukti ir leisti jai šliaužti savo keliais”, – sako S. Paltanavičius.

Dalia Lenkauskaitė
ELTA

Po šv. Mišių minėjimo dalyviai rikiavosi eisenai prie Dariaus ir Girėno paminklo.

Kalba ALTo pirmininkas Saulius Kuprys.

Dariaus ir Girėno istorinio skrydžio paminėjimas Čikagoje

1932 m. liepos 31 d. lietuvių laikraščiuose „Draugas“ ir „Naujienos“ buvo išspausdintas lakūnų Dariaus ir Girėno kreipimasis: „Mes skrisime į Lietuvą“, su prašymu paremti ruošiamą skridimą per Atlantą. 1933 m. liepos 15 d. 6 val. 24 min ryto New York laiku, praėjus beveik metams nuo kreipimosi, „Lituanica“ iš New York Floyd Bennet oro uosto pradėjo didžiąją kelionę į Lietuvą.

Deja, Lietuvos lakūnai nepasiekė, lėktuvas sudužo netoli Soldino (tuomet Vokietija, dabar Lenkija). Katastrofos priežastys nėra visiškai aiškos. Oficialiai pranešta, kad avarija atsitiko dėl audros ar motoro gedimo.

Nepasiekė Lietuvos ir laiškai, kuriuos pirmą kartą buvo bandoma skraidinti per Atlantą. Lakūnai vežė pluoštą laiškų į Lietuvą. Taip buvo

atidaryta persiuntimo oru paštu linija. Iš Soldino į Kauną liepos 18 d. atvežtas maišelis su laiškais, kurie 2:30 val. p. p. Kauno centriniame pašte juos pažymėti specialiu antspaudu: „Nugalėję Atlantą žuvo Lietuvos garbei“. Kitą dieną, 4:10 val. p. p. lėktuvas su Dariaus ir Girėno karsiais nusileido Kaune. Tokia istorijos, prasidėjusios prieš 75-erius metus, pabaiga.

Sekmadienį gausus būrelis čikagiečių susirinko pažymėti Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą sukaktį. Skrydžio, apie kurį buvo dainuojamos dainos, o lakūnai tapo patriotizmo simboliais. Paminėjimą organizavo grupė entuziastų, kuriems vadovavo Ernestas Lukoševičius.

Dalyviai 12 val. rinkosi Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, kur šv. Mišias koncelebravo kunigai Antanas Markus, Antanas Gražulis, SJ, Jaunius Kelpšas, dr. Kęstutis Trimakas.

Po Mišių senoviniai automobiliai ir eiseną, kurioje matėme ir Amerikos lietuvių Romos katalikų moterų sąjungos nares, Don Varnas posto veteranus, Šaulius, JAV Lietuvių Bendruomenės narius, nešina vainikais ir plazdančiomis lietuviškomis vėliavėlėmis, nusidriekė link paminklo.

Dūdų orkestrui „Gintaras“ sugrojus JAV ir Lietuvos himnus prasidėjo Transatlantinio skrydžio 75-ųjų metinių paminėjimas. Kalbėjo generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius, ALTo pirmininkas Saulius Kuprys, Balzeko muziejaus ikūrėjas Stanley Balzekas, Jr., evangelikų liuteronų vyskupas Hansas Jurgis Dumpys, eiles skaitė jauna poetė Vilija Vakarytė. Sveikinimus, kuriuos susirinkusiems perskaitė Joe Kuls, atsiuntė JAV Atstovų rūmai ir Čikagos miesto taryba, kuri liepos mėnesį paskelbė S. Dariaus ir S. Girėno mėnesiu ir paragino visų tautybių miesto gyventojus prisiminti lietuvių lakūnus.

Programos pabaigoje E. Lukoševičius jaudindamasis padėkojo visiems susirinkusiems, o baigiančiam savo kadenciją LR generaliniam konsuliui Čikagoje A. Daunoravičiui visų

Mažoji skautė.

Ernestas Lukoševičius.

vardu įteikė atminimo dovaną – dvi žinomo čikagiečio fotografo Jono Kuprio nuotraukas, kurių vieną Ernestas prašė padovanoti Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai.

Sugiedojus „Lietuva brangi“, dalyviai rinkosi į Jaunimo centro kavinę, kur dar ilgai kalbėjosi, kur liejosi Algimanto Barniško muzika. „Draugo“ info.

Eisenoje: Don Varnas posto legionieriai. Už jų Šauliai.

Gausus būrys atėjo pagerbti Dariaus ir Girėno atminimą.

Jono Kuprio nuotraukos

Tris dienas, tris naktis: „gyvi” Viduramžiai Kernavėje

DINA SERGIJENKO

Dešimtą kartą Kernavė pakvietė atvykti tuos, kuriems vis dar įdomios senosios tradicijos, archeologija ir praeitis. Tarptautiniame eksperimentinės archeologijos festivalyje „Gyvosios archeologijos dienos” netrūko nei svečių iš užsienio, nei savų, eksperimentuoti ir praeitį prisiminti panorusių dalyvių.

Festivalis prasidėjo ankstyva iškilminga eiseną. Saulėta liepos 5-osios, šeštadienio, pradžia nežadėjo nieko blogo. Kaip tik atvirkščiai – vienas po kito iš plento į Kernavę suko automobiliai, pilni pasižmonėti panorusių ir istorijos pamokų pasiilgusių žmonių. Greitai į nors ir mažą, bet turistų gausiai lankomą, miestelį automobiliai ėmė nebetilpti ir buvo paliekami vis toliau nuo centro, o galų gale – tiesiog šalia kelio į Kernavę.

Eksperimentinio festivalio dalyviai rinkosi ant piliakalnių. Ten, esą, erdvė archajiškesnė. Visas Pilies piliakalnis buvo nusėtas jurtų, palapinių, suręstų trobelių ir kitokių statinių, kuriuose įsikūrė įvairiausius amatus ir menus demonstruojantys Viduramžių gyventojai.

Iki festivalio vietos patekti nebuvo sudėtinga, tačiau prasibrauti teko pro begalę žmonių, taip ir nepriėjusių iki Pilies piliakalnio. Kioskeliai, prekybininkų staliukai, pavėsinės, palapinės su pačiomis įvairiausiomis prekėmis stabdė dažną, panorusį pamatyti senuosius amatus ir menus. Papuošalai ir šašlykai, alus ir mediniai drožiniai, veltinis ir kebabai, baltai ir kepta duona: viskas buvo greta. Pavalei, atsigėrei, artimą papuošei ir pamiršai „Gyvosios archeologijos dienas”.

Vis dėlto reikėtų pasidžiaugti, kad nemaža dalis Kernavės svečių nesusigundė XXI amžiaus malonumais ir patraukė tiesiai į festivalio vietą. 8 litus kainuojantis bilietas į „Gyvosios archeologijos dienas”, matyt, galėtų taikytis į pigiausio pirkinio, per visas tris šventės dienas,

vardą. Juolab, kad vaikai iki 16 metų čia įleidžiami nemokamai.

Kaip reikėjo ir tikėtis, daugiausia dėmesio sulaukė riterių kovos ir koncertai. Aršias ir, rodos, mirtinai pavojingas riterių kovas stebėjo minia smalsuolių, apsupusių areną tokiu ankštu žiedu, kad nė uodas snapo įkišti negalėtų. Žinoma, daugiausia čia buvo vaikų, norėjusių ne tik pasižiūrėti, bet dar ir pamėginti pakelti skydą, pamosuoti kardu, pasimatuoti riterio šalną. Keliems laimingiesiems teko toks malonumas. Jie bandė įsibėgėję nuversti riterių eilę, pataikyti į ją akmenimis ir netgi rąstu. Kažkodėl kryžiais skydus pasipuošusiems riteriams nei plaukas nuo galvos nenukrito: nei akmuo į juos pataikė, nei rastas mestas pasiekė.

Pilies piliakalnio centre atsidarė tikras Viduramžių miestas: su bausmių aikšte, kurioje buvo ir į trinką įbestas kirvis, ir gėdos lenta, prie kurios senovėje prikaustydavo nusikaltusįjį ir mėtydavo į jį akmenimis, supuvusiomis daržovėmis ir kitais daiktais. Aplink bausmių aikštę įsikūrė amatininkai: kailiadirbiai, muzikos instrumentų gamintojai, bat-siuviai, siuvėjai, žolininkai, juvelyrai,

virėjai, aludariai. Nuošaliau įsikūrė riterių miestelis, kuriame rinkosi karžygiai iš įvairių šalių: Lietuvos, Rusijos, Lenkijos, Latvijos. Beje, latviai šiame festivalyje dalyvavo pirmą kartą.

Nuošaliai nuo visų atsidarė dar vienas viduramžiškų amatų centras: čia buvo apdirbamas kaulas ir akmuo, žiedžiami puodai, medžiotojai mokė išdirbti kailį ir dalijosi medžioklės paslaptimis. Netoliese bitininkai siūlė ypatingą, iš drevių rinktą medų, o greta buvo gaminamas tradicinis senovinis gėrimas midus.

Kad Kernavėje ne Viduramžiai priminė greta senovinio miestelio įrengta scena. Joje dainavo patys įvairiausi ansambliai: nuo folkroko grupės „Atalyja” iki ansamblio „Trysketuriose”. Skambėjo ir daugybė senovinių, viduramžiškų dainų.

Alfa.lt

Ilgametei Lietuvių operos mecenatei

A † A

MARIJAI RUDIENEI

iškeliavus į amžinąjį gyvenimą Visagaliai prieglobstyje, jos vyrui ANTANUI RUDŽIUI, dukterims ir sūnams, visiems šeimos nariams ir giminėms nuoširdžią užuojautą reiškia

Lietuvių opera

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A † A
fil. VYTAUTAS
MIKŪNAS

Su giliu liūdesiu prisimename prieš metus, 2007 m. liepos 20 d., per anksti iškeliavusį į Amžinybę mylimą Tėtę, senelį bei uošvį ir ilgametį Vydūno valdybos pirmininką.

Šv. Mišios jo intencija bus atnaušaujamos liepos 19 d. 1 val. p. p. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos koplyčioje Lemonte.

Prašome gimines, draugus, pažįstamus ir Vydūno fondo narius prisiminti savo maldose taurų lietuvi, idealistą fil. Vytautą.

Liūdi duktė fil. Daiva Mikūnaitė-Repond
ir Vydūno fondas

Margumynai

Menų platforma kvies pramogauti prie Neries

Neryje plaukiojančiais betoniniais baldais, šviesos įrenginiais, iš vandens konteinerių pagamintais iškyšuliais ir salomis Lietuvos bei užsienio menininkai ragins vilniečius ir miesto svečius pramogauti Neries krantinėje.

Pasak organizatorių, „KultFlux” prieplaukos atidarymas įvyks liepos 17 d. Neries krantinėje, šalia Karaliaus Mindaugo tilto, kur specialiai įrengtame paviljone ant vandens vyks įvairių kultūros sričių renginiai, kuriantys savitą atmosferą.

Menų prieplauka visą vasarą kvies leisti laiką prie Neries – kurti, pramogauti, ilsėtis, stebėti ir mėgautis kultūra ant vandens. Kiekvieną ketvirtadienio vakarą bus ren-

giami vizualiųjų menų parodų, mados, šokio ir filmų pristatymai, kuriuos žiūrovai bus kviečiami stebėti iš amfiteatrų prie vandens.

Sekmadieniais vyks turgeliai „Po Mišių” ir kviestinių architektų, menininkų, dizainerių pranešimai bei diskusijos apie miesto ir vandens santykį.

„KultFlux” kultūros platforma bus siekiama prisijungti prie diskusijos apie nykstančias miesto viešąsias erdves ir bandyti atgaivinti krantinę, kuri seniau buvo vienu didžiausių miesto traukos centrų. 2009 metais menų platformą ketinama išplėsti visoje Vilniaus miesto Neries krantinėje.

BNS

Jungtiniam Rusijos ir Europos orkestrui dirigavo lietuviai

Priėmimu Lietuvos generalinio konsulate Sankt Peterburge liepos 11 dieną baigėsi festivalio „Muzika Europos pilyse” artistų pasirodymas, liepos 15 d. pranešė Lietuvos užsienio reikalų ministerija.

2008 metų festivalis „Muzika Europos pilyse” truko dvi dienas. Liepos 10 dieną koncertas vyko Lengrado srities Vyborgo miesto pilyje, o liepos 11 dieną – Sankt Peterburgo valstybinėje Nikolajaus Rimskio-Korsakovo konservatorijoje.

Koncertų Vyborge ir Sankt Peterburge metu pasirodė jungtinis

Rusijos ir Europos šalių jaunimo simfoninis orkestras, kuriam dirigavo Kauno valstybinio muzikinio teatro dirigentai Julius Geniušas ir Jonas Janulevičius.

Koncertuose žiūrovai išgirdo žymiausių Vakarų Europos, Lietuvos ir Rusijos kompozitorių klasikinių operų ir operėlių, miuziklų, džiazų kūrinius, atliekamus Kauno valstybinio muzikinio teatro solistų, Sankt Peterburgo valstybinės konservatorijos studentų ir svečių iš Lenkijos ir Vokietijos.

Balsas.lt

♦**A. a. Roma Chandler, gimusi** Kaune, mirė liepos 3 d. Gyveno Olive Branch, Mississippi. Palaidota Memorial Park Cemetery, Memphis, Tennessee.

♦**Rugpjūčio 4–8 dienomis nuo** 9:30 val. r. iki 12 val. p. p. vyks Ziono Lietuvių liuteronų bažnyčios ir vaikų darželio „Spindulėlis“ organizuojama Vaikų biblijos vasaros stovykla. Priimami vaikai nuo 3 iki 10 metų amžiaus. Tel. pasiteiravimui ir registracijai: 708-422-1433. Mūsų adresas: 9000 S. Menard Ave., Oak Lawn, IL 60453.

♦**Siekiant sutikrinti rinkėjų są-**rašus, visi Seimo rinkimuose balsuoti norintys Lietuvos Respublikos piliečiai turi užpildyti rinkėjo anketą ir ją pagal gyvenamąją vietą **iki rugsėjo 1 d.** pasiųsti į Lietuvos ambasadą Washington, 2300 Clarendon Boulevard, Suite 302, Arlington, VA 22201 arba į LR konsulatą pagal gyvenamą vietą. Anketas ir daugiau informacijos rasite: LR ambasadose Washing-ton, DC tinklalapyje www.ltemba-ssyus.lt, Generalinio konsulato Čika-goje tinklalapyje www.konsulatas.org; Generalinio konsulato New York tin-klalapyje www.ltconsny.org.

Lankydamasis Lietuvoje birželio mėnesį Lietuvos Respublikos garbės konsulas Palm Beach, Florida bei Balzeko lietuvių kultūros prezidentas Stanley Balzekas, Jr. susitiko su Lietuvos atstovais bei kalbėjosi dėl 2009 metų renginių Lietuvoje ir JAV organizacinio komiteto steigimo. Nuot-raukoje iš kairės: Regina Vaičiaitė, Stanley Balzekas, Jr., Eglė Dudė-nienė ir Vytautas Dudėnas.

Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumas

Maloniai kviečiame mokslininkus ir profesio-nalus dalyvauti su pranešimais XIV Mokslo ir kūry-bos simpoziume (MKS). Prelegentų registracijos anketą rasite MKS tinklalapyje: www.mks14.com. Taip pat kviečiame vi-sus lietuvius atvykti, pasiklausti ir pabendrauti. Numatomas plenarinių sesijų lygiagretus vertimas į anglų kalbą. MKS organizuoja JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba.

MKS tinklalapyje jau dabar galite lengvatinėmis sąlygomis užsisakyti nakvynę naujame Marriott viešbutyje, Burr Ridge miestelyje. Nuo jo tik 10 minučių kelio iki Pasaulio lietuvių centro.

Dienotvarkė:

Ketvirtadienis, lapkričio 27 d.

Mokslinės sesijos: 8:30 val. r. – 10:15 val. r. ir 3:30 val. p.p. – 5:15 val. p.p.
Plenarinės sesijos: 10:30 val. r. – 12:15 val. p.p. ir 1:15 val. p.p. – 3:15 val. p.p.
Meno paroda: 5:30 val. p.p. – 7 val. v.
Padėkos dienos (JAV stiliumi) vakarienė – 7:30 val. v.

Penktadienis, lapkričio 28 d.

Mokslinės sesijos: 8:30 val. r. – 10:15 val. r. ir 3:30 val. p.p. – 5:15 val. p.p.
Plenarinės sesijos: 10:30 val. r. – 12:15 val. p.p. ir 1:15 val. p.p. – 3:15 val. p.p.
Filmų festivalis: 7 val. v. – 10 val. v.

Šeštadienis, lapkričio 29 d.

Mokslinės sesijos: 8:30 val. r. – 10:15 val. r.
Plenarinės sesijos: 10:30 val. r. – 12:30 val. p.p.
Išvykos bei profesiniai ir kiti sąjungos suvažiavimai
Pobūvis: 7:30 val. v.

Sekmdadienis, lapkričio 30 d.

Šv. Mišios
Baigiamoji sesija – 10 val. r. – 12:30 val. p.p.

MKS tinklalapis: www.mks14.com

Ateitininkų sendraugių poilsio ir studijų savaitė rugpjūčio 2–9 dienomis Kennebunkport, Maine, Tėvų pranciškonų sodyboje

Tėvų pranciškonų svečių namų adresas: Franciscan Guest House, 28 Beach Ave., Kennebunk, Maine 04043. P.O. Box 980, Kennebunkport, ME 04046. Tel.: 207-967-4865.
El. paštas: franciscanguesthouse@yahoo.com.

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

Visos kriminalinės bylos
30 metų darbo patirtis
**6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
Toll free 24 hr. 888-776-6742**
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
**www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com**

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.**

Advokatas Vytenis Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
**Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL**

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S.Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

Advokatas DARIUS R. DIRMANTAS
Vairavimo ir Kriminalinių Teisių Specialistas.
Raštinės Čikagoje ir Woodridge.
Tel. 877-Gynejas arba 877-496-3527
Valandos pagal susitarimą

Apsilankykite www.draugas.org

Dėmesio! Nuotraukų konkursas!

Liepos 6 d. Los Angeles įvyko XIII Lietuvių tautinių šokių šventė. Į ją buvo suvažiavę šokėjai ne tik iš JAV, bet ir iš Kanados bei Lietuvos. Atvyko į šventę ir gausus būrys žiūrovų. „Draugo“ redakcija paskelbė nuotraukų konkursą „Šokam šokimėli“ ir jau gavo poros autorių darytų nuotraukų. Nuotraukų lauksime iki š. m. rugsėjo 1 d. Siųsti: „Nuotraukų konkursui“, 4545 West 63rd Street, Chicago, IL 60629 arba jpg formatu (ne mažiau kaip 1000 px) el. paštu: redakcija@draugas.org; dalia.cidzikaite@gmail.com arba laimaa@hotmail.com
Nuotraukose (kairėje): Panevėžio „Grandinėlė“ su Tautinių šokių šventės meno vadove Danguole Varniene (Ramunės Kubiliūtės nuotr.) ir (de-šinėje): „Šokių pynė“ (Rimo Gedeikos nuotr.).